Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 245. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЛИСТОПАДА 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 21, 1980 No. 245. VOL. LXXXVII.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ОДЕРЖАВ МЕМОРІЯЛЬНУ ПЛИТУ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТКИ

Ню Йорк, Н. Й. (Р.С.). — У четвер, 9-го жовтня, в головній балевій залі готелю Воллорф Асторія в Ню Йорку в присутності понад дві тисячі делегатів з усіх стейтів ЗСА й закордонних гостей урочисто вручено Українському Інститутові Америки меморіяльну плиту для його будинку як „всенародної історичної пам'ятки".

В цей день відбулось відкриття пленарної сесії Американського товариства опіки над збереженням історичних пам'яток. Балева заля була вщерть виповнена членами цієї організації. На підвищенні сиділа президія і почесні гості; серед них — посадник міста Ню Йорку Едвард Кач. Перед підвищенням були розміщені пропам'ятні бронзово-мідяні плити (кожна вагою 25 фунтів) вісьмох будівель у місті Ню Йорку, яким Департамент внутрішніх справ ЗСА надав статус історичних пам'яток.

Однією з перших точок ранішньої програми була церемонія вручення цих плит власникам відзначених будинків.

Після привітальних промов різних достойників, серед них: голови Ради довірених Т-ва Карлала Г. Гюмелсайна, президента Т-ва Майкела Л. Ейнслі, комішенера Управління парків і розваги стейту Ню Йорк Оріна Лімана, посадника міста Ню Йорку Едварда Т. Кача й інших, пані Говп Т. Мур, директорка Служби історичної спадщини і збереження при Департаменті внутрішніх справ ЗСА викликала поіменно представників нагороджених організацій, подавала коротку історію відзначених будинків і під гучні оплески чотирьох тисяч долонь вручала їм пропам'ятні плити з відповідною грамотою у пишній оправі і великою знімкою будівлі.

Присутніми делегатами від Українського Інституту Америки були два директори: скарбник алв. Михайло Пізнак, голова комісії громадських зв'язків д-р Ростислав Сочинський і адміністратор Інституту проф. Іван Самійленко.

Г.П.Мур розповіла про історію будівлі УІА, названу палатою Гарі Ф. Сінклера, яку за проєктом архітектів Станфорда Вайта або Чарлса П.Г.Гільберта збудував у 1899 році Генрі Мардок на замовлення Ісаака Флечера. Мільйонер і нафтовий магнат Г. Сінклер відкупив цей будинок від Флечера у 1918 році і продав його у 1930 році Августові Ван Горн Стайвезантові, мол., останньому нащадкові голляндського генерального директора Нового Амстердаму. Цю назву англійці у 1647 році замінили на Ню Йорк. Два роки після його смерти (1955 р.) меценат і патріот Володимир Джус купив цей палац і подарував його Інститутові.

Г.П. Мур підкреслила, що Український Інститут Америки дуже старанно опікується палатою Сінклера і у її приміщеннях переводить в життя свої культурні цілі, про що переконались представники Департаменту, відвідуючи Інститут.

І дійсно: хоч суспільно-товарисько-культурне життя української громади великого міста у літнім сезоні вщухає і переноситься на приморські чи гірські відпочинкові осередки, все таки Український Інститут Америки не припиняв своєї діяльности. Його двері були завжди гостинно відкриті. У цьому часі біля 200 туристів з Англії, Західної Німеччини, Голляндії, Бельгії, Франції та Канади відвідали Інститут. У тому числі були дві групи студентів з Німеччини і Англії й екскурсії вчителів із провінції Альберти, Канада, і стейту Мічиґен. Вони оглядали постійну виставку праць українських мистців: Архипенка, Грищенка, Холодного, Гніздовського, Гординського, Крука, Молодожанина, Мороза, Онишкевича й інших, а також експонати українського народного мистецтва: дерев'яні різьби, порцеляни, ікони, релігійні реліквії тощо.

(Фото: Волтер Смолій)

Вручення пропам'ятної плити Українському Інститутові Америки. На фото (зліва): проф. Іван Самійленко, д-р Ростислав Сочинський, адв. Михайло Пізнак і Говп Т. Мур.

Завжди привітний новий адміністратор-директор Інституту проф. Іван Самійленко, колишній повний професор і викладач мов і студій про СССР на різних американських університетах, переводив бесіди з гостями на теми історії, культури й народного мистецтва України.

Цілий ряд імпрез відбувся під час літнього сезону. З найбільш важливих треба згадати тритижневу посмертну виставку св. п. Христини Оленської, спонзоровану її сестрою мисткинею Аркадією Оленською-Петришин; концерт-конкурс молодих талантів Українського Музичного Інституту; наукову конференцію, влаштовану спільно Українським Лікарським Товариством Північної Америки, Відділ Метрополії Ню Йорк, і Польсько-Американським Лікарським Товариством; літературний вечір Святослава Караванського з участю самого автора і його дружини, спонзорований товариствами „Слово" і „Смолоскип"; урочисте відсвяткування 30-річчя УВАН у ЗСА; річні збори науковців НТШ; семінар Фунда-

(Продовження на ст. 7)

Зростають труднощі в Афганістані

Кабуль, Афганістан. — Збройні акції афганських самостійницьких загонів останнім часом поважно зменшилися, а політична активність самостійницьких елементів в більших містах Афганістану, зокрема в столиці, яка донедавна була центром самостійницького руху, послабла. Сконцентровані на границях Афганістану з Пакистаном совєтські війська блокують граничні переходи й гірські провали й унеможливлюють контакти зі світом.

Послаблення активности афганських самостійницьких елементів і бойових виступів їхніх збройних формацій пов'язане зі зростаючою нестачею зброї, амуніції, харчів, літаків та інших засобів потрібних для життя, а ще більше для ведення боротьби. Совєтські війська перебрали військові магазини афганських урядових частин, а після переходу 14-ої урядової дивізії на бік національних партизан роззброїли решту таких відділів, які врешті-решт змаліли до зовсім незначного числа. Таким чином національні партизанські формації втратили головне джерело збройного постачання. Достава зброї й амуніції із закордону майже ніяка з двох причин: з одного боку західні країни, а також магометанські держави зі страху перед совєтськими репресіями, майже нічого не доставляють, а з другого боку уряд Пакистану з тієї самої причини робить труднощі в транспорті зброї й амуніції через його територію.

Зима загострила харчову кризу і помітний брак зимових одягів. Без постачання тих обидвох необхідних для життя засобів важко провадити боротьбу у важких умовах, які тепер в Афганістані існують. Власних харчових засобів уже від довшого часу немає, бо совєтська армія знищила всі збіжжеві й харчові магазини й далі особливо настирливо шукає за харчовими сховами; велику частину збіжжя й інших харчових продуктів совєтські частини знищили на пні постійним бомбленням полів з гелікоптерів та вогнем.

Канцлер Шмідт з'ясовує німецьку політику

Ню Йорк, Н. Й. — Цим разом канцлер Західної Німеччини Гельмут Шмідт прибув до ЗСА без особливих офіційних фанфар. Перехідний час між двома адміністраціями — відходячою президента Джіммі Картера й новою президента Роналда Регена — створив особливі умови. Не зважаючи на те, раніше запляннована візита Шмідта має велике значення, бо він з'ясує й вияснить напрямні своєї політики, яка не завжди вдоволяє американські керівні кола.

Після прибуття до Ню Йорку у вівторок, 18-го листопада, Шмідт зразу почав цілий ряд приватних розмов, у яких він зформулював напрямні німецької політики на різних відтинках. Після недавніх виборів, у яких Соціялістична партія Німеччини, якої лідером він є, виграла, канцлер Шмідт дістав новий мандат від західної вітки німецького народу і п'ять років часу перевести в життя задеклярoвані ним пляни.

В середу Шмідт зустрівся в одному з нюйоркських клюбів з 90-ма представниками американського політичного, суспільного й господарського життя. На цьому прийнятті він у своїй промові з'ясував напрямні німецької політики у відношенні до СССР. Канцлер Шмідт вийшов з факту, що в часі переговорів в справі обмеження зброєння, Совєтський Союз дозброївся до тої міри, що захитав мілітарну рівновагу між Заходом і Сходом.

„Без привернення мілітарної рівноваги немає можливостей на співпрацю Заходу зі Сходом", — сказав він. „Ми мусимо добитися рівноваги на теперішньому етапі, а тоді робити заходи для її втримання на нижчому зброєневому рівні, до якого треба буде змагати".

Шмідт поінформував, що збройні сили Західньої Німеччини мають тепер 500,000 бійців, яких число може бути піднесене протягом 72 годин до 1,2 мільйона, і з притиском додав „завдяки тому що ми маємо обов'язок загальної військової служби". Цей останній момент він підкреслив уже перед тим у зв'язку з обов'язуючим донедавна в ЗСА добровільним поповнюванням збройних сил, що внеможливлює у випадку кризи приспішене поповнення збройних сил. Він також подав, що не зважаючи на попередні зобов'язання, Західня Німеччина зможе піднести кошти на своє дозброєння тільки на 2,8 відсотка, а не на передбачених 3 відсотка.

Особливо підкреслив Шмідт своє погодження з президент-електом Регеном відносно „продовжування розмов із Совєтським Союзом про обмеження стратегічних зброєнь".

В четвер Шмідт відлетів до Вашінгтону, де він розпочав розмови з президентом Джіммі Картером та з іншими керівними діячами ЗСА.

А. САХАРОВ ОБОРОНЯЄ ВАСИЛЯ СТУСА

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Сюди дістався повний текст звернення академіка Андрея Сахарова на захист українського поета, члена Української Гельсінкської групи Василя Стуса. Нижче подаємо повний текст цього документу в перекладі з російської на українську мову:

„НА ЗАХИСТ ПОЕТА ВАСИЛЯ СТУСА.

1980 рік позначений у нашій країні багатьма несправедливими вироками і переслідуваннями правозахисників. Але навіть на цьому трагічному фоні вирок українському поетові В.Стусові вирізняється своєю нелюдяністю. Стус засуджений на 10 років таборів особливого режиму і 5 років заслання, наче-то за антирадянську агітацію і пропаганду з ціллю підриву і послаблення радянського суспільного і державного ладу. Він засуджений на максимум другої частини відповідної статті, тому, що він вже був раніше засуджений за тим самим обвинуваченням (перша частина застосовується при першій судимості — реченець "всього" до семи років).

Юридична машина запрацювала згідно зі своїми нелюдяними законами і прирекла людину це на 15 років страждань.

Я вже не раз писав про неправомірність і жорстокість повторних вироків інакодумцям, які осталися вірними своїм переконанням - Тихому, Петкусу, Гаяскасу, Лук'яненко й іншим.

Судьба Стуса в такому ж ряді. Вперше Стус був заарештований в пам'ятний на Україні 1972 рік і фактично головною його виною виявилася відмова дати покази проти іншого, котрий згодом відмовився від своєї позиції і вийшов на волю, а Стус одержав повною мірою Мордовські і Пермські табори, карцери, важке заслання в Магаданській області. Вийшовши на волю в кінці 1979 року, Стус вкоротці знову був заарештований, а тепер засуджений за згоду вступити в Гельсінкську Групу.

Так життя людини ломиться без залишку, як розплата за елементарну порядність і неконформізм, за вірність своїм переконанням, свойому я. Вирок Стусові сором радянській репресивній системі. Стус поет. Невже країна, в якій уже загинули або були віддані репресіям і переслідуванням багато її поетів потребує нової жертви, в новому соромі.

Я закликаю колег Василя Стуса поетів і письменників у цілому світі, моїх колег-вчених, Міжнародну Амнестію, всіх, кому дорога людська гідність і справедливість виступити на захист Стуса. Окремо я звертаюся до учасників Мадридської Наради в справі перевірки Гельсінкських Угод, до Голів Держав учасників Гельсінкського Акту.

Вирок Стасові повинен бути скасований, як і вирок всім учасникам ненасильницького правозахисного руху.

12 жовтня 1980 року.
Горький
Андрей Сахаров."

В Америці

НОВООБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ Роналд Реґен поновно висловився проти стосованої досі практики перевожування шкільної дітвори автобусами з одної школи до другої з метою осягнення повної інтеграції. Зустрічаючись у вівторок, 18-го листопада, з багатьма демократичними і республіканськими законодавцями Реґен висловив свою покищо приватну думку, що спосіб насильного перевожування дітвори зовсім не сприяє десеґреґації, а навпаки поглиблює антагонізм між білим і неґритянським населенням. При тому він додав, що після інавгурації він підпише закон, схвалений вже Сенатом, який забороняти-ме Департаментові судівництва витрачати фонди на численні процеси пов'язані з цією справою. Численні неґритянські провідники, довідавшись про схвалену Сенатом постанову, запротестували проти такої практики і заповіли, що поборюватимуть цей закон всякими засобами.

В КРУГАХ НАЙБЛИЖЧИХ СПІВРОБІТНИКІВ Роналда Регена заговорили про обмеження компетенцій голови Крайової ради безпеки і збільшення повновластей у справах закордонної політики для державного секретаря, який тільки у важливих справах буде консультуватися з президентом і Радою безпеки і матиме більший голос у вирішуванні політичних справ. Дорадник президента у справах крайової безпеки матиме в Адміністрації Роналда Реґена тільки дорадчий голос.

ПЕРША СНІГОВА БУРЯ пронеслася понад декількома стейтами ЗСА, покривши грубим снігом стейти Тексас, Оклагому, велику частину Пельсинванії, Вірджінії і Ню Йорку. У деяких частинах Тексасу випало понад 10 інчів снігу, а в Оклагомі сотні авт застрягли в снігу і мусіли очікувати порятунку від Національної ґвардії. Від першої снігової бурі загинуло досі 16 осіб, а кількадесять зазнали поранень.

СЕНАТОР ГЕНРІ ДЖЕКСОН, демократ зі стейту Вашінгтон, який був назначений новообраним президентом Роналдом Реґеном на дорадника у справах закордонної політики, заявив у телевізійному інтерв'ю, що новій Адміністрації тяжко буде зліквідувати Департамент енерґетики, тому, що він тісно пов'язаний з атомовою енерґією, яку частинно вживається також для військових цілей. При тому Джексон передбачає, що в найближчих місяцях ціни на оливу і бензину зростуть до 1,90 за ґальон у зв'язку з війною на Близькому Сході і обмеженням достави нафти з Ірану й Іраку. Навіть якщо війна завтра закінчиться, — заявив Джексон, — то потрібно буде бодай рік, щоб згадані держави могли наладнати продукцію і експорт нафти. Торкаючись внутрішньої політики сенатор Джексон підкреслив, що З'єднані Стейти Америки формують тепер твердий раціональний курс, який повинен бути зрозумілий не тільки для друзів ЗСА, але також для його ворогів.

У ЗВ'ЯЗКУ З БРАКОМ ФОНДІВ на соціяльне забезпечення, урядова комісія застановляється над підвищенням пенсійного віку з дотеперішних 65 до 68. Очевидно така програма потребує часу і вона може бути повністю зреалізована щойно в 2012 році. Комісія застановляється також над іншою пропозицією, а саме, щоб особу в пенсійному віці не обмежувати у сумі заробітку після 65-го року життя, але із заробленої нею суми стягати нормальний податок.

БАЗАР РУЧНИХ РОБІТ

Ірвінґтон, Н. Дж. — Кружок матерей при українській католицькій школі св. Івана Хрестителя влаштовує в неділю, 23-го листопада ц.р., від год. 8-ої ранку до 2-ої по полудні в церковній залі при 719 Сенфорд авеню — базар ручних робіт. На продаж: вишивки, кераміка, різдвяні декорації, образи, печиво тощо. На виграші: вишивана блюзка, ляльки в народних строях, керамічний ведмедик, торт. Будуть виставлені дитячі роботи, виконані під час шкільного року. Тарас Кігічак (маґік) виступить з програмою для дітей о год. 1-ій по полудні.

ЗУСТРІЧ З КАРАВАНСЬКИМИ

Сиракюзи, Н. Й. — В неділю, 23-го листопада ц.р., о год. 5-ій по полудні тут в залі Українського Народного Дому відбудеться заходами Відділу УККА, зустріч громадянства з д-р Ніною і Святославом Караванськими. В мистецькому читанні творів Поета візьмуть участь маестро Євген Курило і Валя Гурська.

ЗАБАВА СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ

Сомервілл, Н. Дж. — Українська Студентська Громада при Ратґерському університеті влаштовує в суботу, 22-го листопада ц.р., о год. 8:30 вечора, товариську забаву в приміщеннях Голідей Інн, дорога ч. 22. Грає оркестра „Чари".

У світі

БІЛЬШЕ НІЖ П'ЯТЬ РОКІВ після закінчення війни у **В'єтнамі й осягненні великої перемоги** державних **чинників і комуністичної партії у В'єтнамі, в руках яких диктаторська влада, її не вдалося опанувати** ситуації й створити здорових умов. Навпаки, життєві умови погіршуються. Орган Комуністичної партії В'єтнаму „Нган Дан" опублікував офіційний матеріял про положення у В'єтнамі. Як звичайно, в усьому він обвинувачує він Китай і ЗСА. Та це не цікаво. Цікавіше те, що він пише про положення у В'єтнамі: „Труднощі й негативні явища домінують у нашій країні. В обличчі скомплікованого розвитку революції значне число кадрів і членів партії виявили слабості й нездорові прояви. Вони здеґенерували і збилися зі шляху та використовують свої позиції, щоб присвоювати собі державне майно, брати хабарі, утискати маси. В обличчі господарських труднощів вони розгублюються й хитаються". Ні автор того матеріялу, ні редакція газети зовсім не пояснила, чому ж тут „вина ЗСА і КНР".

СЛАВЕТНИЙ „КУЛЬТ ОСОБИ", якому большевики приписують причини всіх лих сталінського періоду, процвітає у СССР не гірше, як за часів душогуба Сталіна. Ось як пише московська „Правда" з 16-го жовтня про переклад на непальську мову трьох убогих книжок Леоніда Брежнєва: "Катманду, 15 жовтня. Подією великого суспільного, політичного і культурного значення в житті Непалю була поява трилогії генерального секретаря ЦК КПСС, предсідника президії Верховної Ради СССР Л. І. Брежнєва. В Катманду відбулося врочисте зібрання представників непальського суспільства і творчої інтеліґенції, присвячене публікації творів Л. І. Брежнєва!" В такому тоні написано цілу статтю. А тим часом у Совєтському Союзі після перших, наказаних, виявів захоплення і високої оцінки цих „творів" Брежнєва запанувала соромлива мовчанка. Подвійний бо сором, що графоман написав три недолугі книги, а ще більший, що видавничі спілки змарнували на них сотні тонн дефіцитного паперу, а світ про „твори" Брежнєва мовчить і тільки похитує головою.

ТУРЕЦЬКИЙ УРЯД, СКЛАДЕНИЙ З ВІЙСЬКОВИКІВ і зближених до них спеціялістів, перевів великі арешти правих кіл, запідозрених у тероризмі. Однієї ночі арештовано біля ста людей і заповіджено дальші арешти. Так само арештовано майже повний склад керівництва лівої партії, яка орієнтувалася на вчення Мао. Ці арешти пов'язані з випадками нових терористичних виступів, у яких загинуло 13 осіб.

СХІДНЬОНІМЕЦЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД заповів репресії проти Протестантської Церкви та проти її єпископів на своєму терені. Уряд закинув церковним чинникам, що вони утримують контакти з протестантами Західної Німеччини та критикують різні потягнення комуністичного уряду. Павль Вернер, член Політбюра східньонімецької комуністичної партії, заявив це протестантському єпископові Альбрехтові Шенгеррові на офіційній розмові, яку він вів з єпископом у приміщенні Політбюра. В слід за тими погрозами урядові чинники Східньої Німеччини почали робити різні труднощі діячам і вірним Протестантської Церкви, наприклад, заборонено церковним музикам Східньої Німеччини брати участь у конкурсах і музичних виступах у Західній Німеччині; забрано іншим дозволи на відвідини Західної Німеччини тощо. Ще недавно східньонімецькі чинники хвалили Протестантську Церкву і її ієрархію за діяльність в обороні миру, але тепер все змінилося, бо режим почав загальну акцію проти Західної Німеччини і намагається зірвати всі зв'язки з нею.

Появилася збірка документів Гельсінкської Конференції

Балтимор (УІС „Смолоскип"). — Напередодні третьої Гельсінкської Конференції, яка розпочалася 11 листопада в Мадриді, у в-ві „Смолоскип" появилася англійською мовою збірка документів Української Гельсінкської групи під заголовком „Права Людини в Україні. Документи Української Гельсінкської Групи, 1976-1980".

Книга має 277 сторінок. Її зредагували Леся Верба й Богдан Ясень при співпраці О. Зінкевича й А. Фединського. Вступне слово до книги написала д-р Ніна Строката-Караванська, член-основоположник Української Гельсінкської групи, а передмову — д-р Андрій Зварун, президент вашінґтонського Комітету Гельсінкських Ґарантій для України.

Збірка поділяється на п'ять частин:

До І-ої частини входять: Декларація УГГ, Повідомлення про створення УГГ, Клопотання в справі надання УГГ офіційного статусу.

До ІІ-ої частини входять: Меморандуми УГГ чч. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 і 18.

До ІІІ-ої частини входять Маніфест Українського Правозахисного Руху.

До ІУ-ої частини входять: листи і звернення членів УГГ (разом 8 документів).

До У-ої частини входять: Вирок суду в справі М. Руденка і О. Тихого, біографічні нотатки про 37 членів УГГ і звернення вашінґтонського Комітету Гельсінкських Ґарантій для України до Гельсінкської Конференції в Мадриді.

До книжки додано 16 сторінок фотографій (серед яких вперше публікуються фотографії І. Кандиби, Н. Строкатої, В. Січка, Надії й о. В. Романюка, В. Федоренка, д-ра М. Плахотнюка, Ю. Шухевича, В. Барладяну, З. Антонюка, В. Марченка, В. Івасюка, І. Світличного й могила А. Горської), як рівнож іменний покажчик.

У вступному слові до книги Н. Строката пише: „З документів цієї збірки виглядає історична доля України: спочатку в складі російської імперії до 1917 року, а далі в складі тої самої імперії із сучасною назвою — СССР".

У передмові А. Зварун пише: „Нам тільки прикро, що ми не зробили більше на захист Групи. Все ж ми надіємося, що міжнародна спільнота підніме свій голос на її захист. Якщо тепер є вже запізно для декотрих членів УГГ, то ми віримо, що їхня жертва свободи не піде намарно, а допоможе мобілізувати світову опінію на підтримку їхньої справи. Маючи це на увазі ми публікуємо цю збірку документів Групи".

Ціна книжки в м'якій оправі — 8,75 дол., у твердій — 12.95. Замовляти слід у в-ві „Смолоскип". Можна придбати теж в українських книгарнях.

ПРЕЗИДЕНТ-ЕЛЕКТ РОНАЛД РЕҐЕН перестеріг диктаторський уряд президента Чун Ду Гвана в Південній Кореї, що виконання судового присуду й позбавлення життя одного з лідерів опозиції Кім Дае Юнґа погіршить відносини між цією країною і ЗСА. Дотеперішніх голосів остороги Чун Ду Гван не хотів узяти до уваги.

У СПРАВІ РІЗДВЯНОСВЯТОЧНИХ МАТЕРІЯЛІВ

Матеріяли до Різдвяносвяточних чисел „Свободи" редакційного порядку, як теж святочні побажання і оголошення, редакція і адміністрація „Свободи" прийматимуть тільки до 10-го грудня 1980 року (до числа за новим календарем), та до 20-го грудня 1980 року (до числа за старим календарем). Всіх читачів проситься додержуватися цих реченців. — Ред.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J 07303

Хабарництво

Читачі американських газет і глядачі телебачення є свідками надзвичайної сумної і прикрої для З'єднаних Стейтів та цілого американського народу події: оце відбувається перед лавою присяжних судова розправа у Брукліні в Ню Йорку проти двох конгресменів, 54-річного Джона Мирфі, конгресмена з долішнього Мангаттену і Стейтен Айленду, та 63-річного Франка Томпсона, конгресмена із Трентону. Обвинувачені вони в тому, що взяли по 50,000 долярів хабара у фантастичній афері „Абскаму". „Абскам" — це назва, придумана ФБІ (Федерального Бюра Інвестиґацій) для операції, у висліді якої обвинувачено у хабарництві одного сенатора (Гаррісона Вілліямса з Ню Джерзі) і вісьмох конґресменів, та ще й кількох їхніх приятелів-помічників, між ними посадника з міста Кемдену. До кожного з них зголошувалися агенти ФБІ, як ніби висланники фіктивного арабського мультимільйонера шейха, який бажав дістати чи то концесію на дім гри в Америці чи дозвіл на постійне перебування у ЗСА, і за допомогу від законодатців платив грубі гроші — разом пішло на ту операцію півмільйона долярів.

Деякі законодавці зразу відмовилися і порвали контакт, деякі зловилися на гачок і взяли хабар. Фальшиві репрезентанти неіснуючого шейха мали при собі прецизійні апарати зі записними стрічками та маленькі фотоапарати: записували всі розмови, а одного конґресмена, республіканця з Флориди, Ричарда Келлі, зфотографували, як то він напихає кишені сто і двадцятип'яти доляровими банкнотами і стурбовано запитує „Чи видно?" Покищо засудили вже трьох підсудних, дармащо вони — як і названі вгорі два конгресмени — твердили, що вони ні в чому не винуваті. Всі ті конгресмени вже гірко заплатили: ніхто з них не виграв у виборах 4-го листопада ц.р.

Адвокати всіх отих підсудних вказують на неетичність ФБІ, як то воно підступно зфабрикувало цілу історію з неіснуючим арабським шейхом (винаймлено в стейті Ню Джерзі цілий будинок і влаштовано його люксусово, як головну квартиру фіктивної корпорації, власність „шейха"). Підступ насправді був негарний, і тому появився здогад, чи ідея „Абскаму" не зродилася із вини самого демократичного Конгресу, який цькував ФБІ і Сі-Ай-Ей за буцім то різні незаконні дії тих установ, призначених для збереження ладу і безпеки — проти внутрішніх і зовнішніх злочинців. Тим часом „Абскам" доказав цілому світові — і в першу чергу ліберальним противникам тих установ безпеки — що в самому Конґресі відносини нечесні, самі конгресмени поквапні брати хабарі.

Хабарництво — це жадоба наживи, — це жадоба доробитися дешевим коштом, — це хапчивість, яка не цурається навіть найпоганіших метод, щоби доробитися гроша. Це одна з найпоганіших рис людської вдачі. Але тому саме, що це риса людської вдачі, то, мабуть, явище хабарництва сягає давніх-предавніх часів. У Польщі казали „хто не помаже, той не поїде". У Совєтському Союзі люди не могли б жити, як би не промощували собі шлях на кожному кроці хабарами. За німецької окупації під час Другої світової війни німецькі урядовці навіть на високих становищах приймали хабарі у формі тих „люксусів", яких не було тоді в Німеччині: цигарок, сала, горілки. Але ця тайна, що її трудно з'ясувати психологам і соціологам: чому люди заможні і на високих становищах, як члени Конґресу, беруть хабарі і наражують цим всю свою кар'єру, добре ім'я своє і своєї родини, коли мають високі платні. У закамарках людської вдачі скриваються спонуки і нахили, які навіть філософам і психологам не снилися...

Володимир Душник

ПОРАЗКА І ТРІЮМФ

Але під натиском американсько-жидівських груп Картер почав грати „ізраїльску карту", закинувши свої попередні обіцянки дані палестинцям. Кінець кінців, жиди і теж палестинці почали не довіряти Картерові. На ділі, це була велика жидівська робітнича коаліція (робітничі юнії), яка існує від часів Рузвелта, яка зрадила Картера та причинилася до його катастрофальної прогри.

Оборона

У ділянці державної оборони Картера обвинувачують в тому, що він запротестував проти ряду оборонних програм — бомби типу Б-1, „Круз Міссел", підводних човнів типу „Трайдент" та ракетної системи типу „МХ". Картер також зредукував розбудову воєнної фльоти на 50 відсотків, спричинивши загальне ослаблення оборонної спроможности Америки.

У ділянці закордонної політики — за вийнятком ізраїльсько-єгипетського порозуміння, політика Картера є повна суперечностей та нелогічности, що спричинило втечу союзників Америки на невтральні позиції, або прямо в табір ворогів. Його нестійка політика спричинила упадок Ірану — постійного і вірного союзника Америки. Його політика, під впливом лівих елементів серед його оточення, довела до посилення марксизму в Центральній Америці, в Карібійському морі і Африці.

В Европі, так американські союзники, як теж невтральні та ворожі уряди, не скривають свого зневажливого ставлення до Картера за його невдачу й деморалізуючу політику.

Вкінці, Картера посуджують за його дивну „особисту мораль" чи брак її. На початку своєї каденції Картер заявляв, що він буде „взірцем моралі" в порівнянні з адміністрацією Ніксона.

Фаворизування

Одначе Картер виплатив мільйони долярів американських платників податків прямо тим округам чи стейтам, в яких він сподівався дістати більше голосів у виборчій кампанії.

Президент Картер не може твердити про свою непричасність у ділах свого брата Билли та коншахтах з лівійськими терористами, та урядом полк. Моаммар Каддафі, президента Лівії, який одверто піддержує міжнародний тероризм.

Уся ця політика Картера є відома величезній більшості американського народу, тому то до прогри Картера в останніх виборах спричинилися не тільки республіканці і консерватисти, але також жиди, католики, етнічні групи, велика частина негрів і традиційних американських демократів.

Вкінці, не зважаючи на свої великі помилки, президент Картер зумів також впровадити деякі регулювання в ділянці екології, перевів різні позитивні іменування до судів, включно з жінками і неграми, та почав кампанію в обороні прав людини у світі. Одначе все те не змогло врятувати його від неминучої прогри.

Вибір Роналда Регена на 40-го Президента Америки без сумніву є великим особистим тріюмфом самого Регена та величезною вигрою Республіканської Партії та консервативних груп серед американського суспільства. Без огляду якою більшістю Реген виграв вибори, (50 відсотків усіх голосів, проти 43-ох відсотків голосів відданих за Картера і 7 відсотків за Конгресмена Андерсона) він одержав великий мандат від американського народу допровадити країну до економічної стабільности, усунути інфляцію, зліквідувати безробіття, знизити надмірні податки та привернути оборонну спроможність Америки до її повоєнного стану.

За останніх 26 років демократи контролювали обидві палати Конгресу та втішалися усіми правами і привілеями, які йдуть впарі з більшістю в Конґресі. Вони часто давали „лекції" президентам та „вчили" своїх республіканських колег про „чесноти" й інші атрибути більшости при владі.

Тепер це все змінилося. Перемога Регена спричинилася також до збільшення республіканських сенаторів (з числа 41 в минулому Конгресі до 53 в новому Сенаті). Республіканці також виграли 33 місця у Палаті Репрезентантів та здобули чотири нові губернаторства, так, що вони мають тепер 23 губернатори проти 27 демократичних губернаторів. У Палаті Репрезентантів є тепер 192 республіканці проти 243 демократів. Республіканці-консерватисти також здобули понад 200 місць у різних стейтових леґіслятурах.

Причини перемоги

Чи не найбільшою, мабуть, причиною великої перемоги Регена була майже ідеальна зорганізованість консервативних груп в Америці. Вони зуміли зібрати великі суми грошей та виявилися справжніми мистцями-тактиками, користуючись такими групами, як: „Моральна більшість", „Християнський голос", та іншими релігійними угрупованнями, в яких були спеціяльні цілі. Вони, майже з пророчим патосом, проголошували своїм членам, що спасення Америки лежить у консерватизмі і т.п.

Тепер, більше як за президентур Айзенгавера й Ніксона, республіканці й

(Продоження на ст. 4)

З МОГО ВІКНА

Іванна Савицька

„Товар за товар"

(Автентичне)

Заверніть, будь-ласка, віжки своїх думок чверть століття назад, коли без'язикі письменники, поети й актори крутили (на хліб) мотузки, товкли яйця, гнули матрацні пружини і звивали цигари. Дитяча еміграційна ілюстрована книжка лежала тоді в пеленках, а коли вже сказати точно, пеленок на неї ще не було. І ось, у такий непригожий час зродилась у мене неймовірна фантазія, — видати дитячу ілюстровану книжку.

Першими бунтарями й опонентами навіть тієї ризикованої ідеї були друкарі й складачі. Діло нове, на той час — дуже коштовне, відборців на книжку не було, бо на першому пляні був хліб, потім щоденник, а щойно опісля витребеньки.

Та я пручалась, не здавалась і друк почався.

Мистець Петро Андрусів, спасибі йому стократно, приклав своє серце до діла, і книжечка квакала, кукурікала і нявчала, чепурилась пестрою обкладинкою, що хапала за очі, а невірні Томи-друкарі журилися моїм гаманцем, бо кліші були великі і коштували багато.

Коли вже зшивалась палітурка, я тупцювала під дверима друкарні точнісінько так, як тупцюють тати перед народженням синів. Вхопила ще мокре „немовля" під пахву й побігла до хати. Та поки побігла, заскочила до м'ясарні пана М. купити чверточку сальцесону.

Пан М. недавно відкрив крамницю, сховавши в шафу правничий, здається, диплом, і був відомий у філядельфійській громаді, як добрий, дбайливий батько кількох малих дітей.

— Що доброго, пані, біля вас? Як вам живеться?

— Дитина мені вродилася. — Кажу потиху.

— Невже? І ви отак ходите, спацеруєте. А що у вас під пахвою?

— Та книжка.

— А яка.

— Дитяча.

— А хто її написав?

— Та я.

Пан М. зодітий в білий, м'ясарський плащ, вхопив книжку, став її листкувати і придивлявся пильно малюнкам, а я дивилась ласо на оту м'ясну декорацію, що висіла на шнурках за його плечима, і млоїла, ой, як млоїла запахом рідного часничку.

— Скільки ж вона коштує, ота книжка?

— Доляра і п'ятдесят.

Купецьке обличчя пана М. стало якось лагідніти, усміхатись навіть привітно, Він вхопив ніж, врізав два кільця ковбаси, завинув їх у папір і сказав: — Товар за товар, добре?

На ті часи це був неймовірний суксес. Отак без принуки, без патріотичних промов продати книжку, та ще й за подвійну ціну. Я ледве трималась ляди.

Пан М. був добрий на руку і тому від мене щиро — сердечне спасибі.

Якщо б колись комусь прийшла фантазійна ідея ставити пам'ятник книголюбам, не забудьте на самому вершку вирити букву М — першому книголюбові дитячої ілюстрованої еміграційної книжки.

Т.Т.

КОМУНІСТИ В ПОЛЬЩІ ПРОГРАЛИ ВІЙНУ НЕРВІВ

Децизія польського Найвищого суду з 10-го листопада признати дійсним статут незалежних профспілок у Польщі і їхньої централі „Солідарність" закінчила другий акт великої сучасної польської драми. Перший акт закінчився у кінцевих днях серпня і на початку вересня цього року, тобто тоді, коли польські урядові чинники поступилися перед робітниками в обличчі зростаючих страйків, Робітники добилися тоді між іншим права заложити систему незалежних профспілс.

Незалежні профспілки робітників — це анатема для совєтської системи, яка вважає, що робітники мають без найменшого спротиву виконувати волю комуністичної партії, а профспілка має бути інструментом для переводження цього в життя. Власне тому зразу були сумніви, чи комуністичний уряд направду зробив свої уступки на тому преважливому для нього відтинку, а чи це тільки звичайний маневр для зискання на часі й для таких вимінаючих маневрів, які звели б цілу згоду внівець. Така тактика вже не раз комуністам у Польщі, як і в інших країнах, удавалася, але цим разом не вийшло. Польські робітники рішуче намагалися теоретичну згоду уряду перевести в діло, а тоді почали виникати труднощі, які власне потвердили побоювання, що комуністи і їхнє керівництво аж ніяк не мало наміру, висловлюючи згоду на вимоги робітників, свого зобов'язання дотримати. Це й довело цілу справу аж до Найвищого суду. Але дорога до цього була такою драматичною й такою характеристичною, що пізнати її — це пізнати правдиве обличчя комунізму.

Суд засобом боротьби

Як відомо, спершу окружний суд у Варшаві признав статут незалежних спілок і їхньої централі „Солідарність". Опісля під натиском комуністичних партійних чинників апеляційний суд відхилив зареєстрування. вимагаючи включення в статут клявзулі про підпорядкування незалежних профспілок комуністичній партії, тобто зведення їх до тієї ролі, що її відігравали дотеперішні офіційні профспілки.

Та тут робітники спротивилися.

Вони бо вже визнали були при закінченні розмов в часі страйків комуністичний, чи пак „соціялістичний", режим у Польщі в обличчі конечности політичну супремацію комуністичної партії і включення тих вимог у статут значило б підпорядкування партії у всій профспілковій діяльности. Поступитися в цьому робітники не могли, бо тоді всі їхні дотеперішні здобутки були б без наслідків. Робітники і їхні керівні органи на чолі з лідером Лєхом Валєсою зайняли неуступчиву поставу. Таку саму поставу зайняли привладні комуністи. Прийшло знову до кризи. Хто поступиться? — рубом стало питання.

На тому пункті почалися маневри, які в короткому часі перемінилися в війну нервів, що загострювалися з дня на день. „Солідарність" — сьогодні могутня організація, найбільша суспільна організація в Польщі й у цілій комуністичній системі, з десятьма мільйонами членів, з повною підтримкою польського народу, з моральним визнанням цілого світу. Але ж комуністи мають у своїх руках усю владу, поліцію і військо, а до того підтримку Москви і її сателітів. Та не зважаючи на це все, провід профспілок заявив: коли до 12-го листопада влада не поступиться і Найвищий суд статуту не зареєструє — робітники вийдуть на страйк. Були це не просто тільки слова, бо підготова до страйку почалася зразу після заяви.

Комуністи і їхнє керівництво, очевидно з благословення „зореносного Кремля", рішили за всяку ціну не допустити до реєстрації статуту, бо це рівнятиметься великій перемозі робітників. А якже при комуністичному уряді робітники сміють перемогти? Одначе лобовою атакою комуністи не зважилися йти. Інструкції з Москви, передані на зустрічі з прем'єром Станіславом Канею і його найближчими співробітниками на Кремлі, виразно підкреслювали уникання фронтального силового зудару й конечність виграти справу маневром, обманом, шантажем, застрашуваннями, перекупством, будь-чим. В тому самому напрямі йшли щоденні вказівки передавані з Москви в щоденних телефонічних розмовах. Почалося дальше загострювання війни нервів, яке зростало з початку з дня на день, а відтак з години на годину. Її кульмінаційний пункт припав на кінцеві дні тижня 9-го листопада.

Воєнні алярми

Міліція та всі допоміжні поліційні служби, а в першу чергу Уряд безпеки (польське КҐБ) отримали накази поготівлі. Військові частини у Варшаві й інших містах були поспішно підготовані на всяку евентуальність. Швидким темпом почали ширитися чутки про неу-

(Закінгення на стар. 8)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

ЖУРАВЛИНИМ ШЛЯХОМ

(З нагоди появи платівки хору „Журавлі")

Преса повідомила, що в Польщі з допомогою Українського суспільно-культурного товариства створився український чоловічий хор „Журавлі", який, почавши з Варшави в 1972 році, концертує з гарними успіхами, не тільки в різних скупченнях українців, але теж у більших містах Польщі та гостював навіть у Чехо-Словаччині. Хор виступає і на співацько-мистецьких конкурсах, отримує мистецькі відзначення та нагороди, прославляє українське ім'я і рідну пісню та під диригентурою свого ініціятора мгра Ярослава Полянського розвивається чимраз краще. Інформувала про це преса, писано в листах, та приїжджі з-поза океану розповідали про те, що хор наполегливо приготовляється, щоб наспівати і власну платівку. Вкінці, ось декілька платівок, передвісник хорового мистецтва „Журавлів" із — парафразуючи слова пісні — нестертими крилоньками перелетів щасливо море і прибув з Польщі до ЗСА, щоби познайомити тут — покищо — тільки декого з нашого громадянства з їхнім пісенним дорібком.

Самозрозуміло, що українці на поселеннях очікують нетерпляче появи в крамницях цієї цікавої платівки, сподіваючись, що висилку її з Польщі до ЗСА здійснять у найкоротшому часі.

Познайомився і я із програмою пісень „Журавлів" на одній із цих платівок. Та заки вони наспіють до ЗСА і Канади, варто буде дещо ближче запізнати українське громадянство зі співочим мистецтвом цього оригінального, може навіть унікального своєю організацією, українського хору. Передусім треба завжди пам'ятати і мати на увазі, що це не професійний, а аматорський хор. Незвичайний він тим, що не складається із членів одної місцевості, як це звичайно повсюди буває з хорами, а зі співаків з різних, бо аж із 27-ох пунктів українського поселення в Польщі мусять „злітатися" на проби чи то виступи, переважно до Вар-

(Закінгення на стор. 7)

Пл. сен. Михайло Івасівка

У 50-ТУ РІЧНИЦЮ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПЛАСТУ

(III)

Хоча була ніч — Дрогобич не спав, як і не спали довколишні села. З городів і завулків Стрийської вулиці посипався град каміння на кінну поліцію, почулися оклики: „Ганьба ляхам! Слава Україні!" В супроводі такого „концерту" похід доволікся до Головного Двірця, але й тут не обійшлося без несподіванок! Нас повели на станцію бічною хвірткою до приготованих уже вагонів та поки завантажили, поліція мусіла звести формальний бій з нашими земляками, які викупили всі т. зв. „перонівки" й окупували станцію та перон. У темряві ночі і в загальній суматосі не один поліцай позбувся власного карабіна та й обірвав добрий „балабух", хоч були жертви і між нашими героїчними оборонцями.

Майже годину тривала така метушня, поки транспорт завантажено і поїзд рушив у напрямі Самбора. На станції у Самборі ждала на нас самбірська поліція і в такому самому порядку, як у Дрогобичі, повела через парк до міської тюрми, обведеної високим муром, з широчезною брамою. Нашу „42-ку" проковтнула ця тюремна брама, немов паща якоїсь велетенської, передпотопної тварюки. Нас розміщено покищо на коридорі тюрми, яка була переповнена після арештувань українців у Дрогобиччині й Самбірщині. Тюремні сторожі сказали нам, що тимчасово переведуть нас до кримінальних, що було проти закону, бо до 1932 року політичні в'язні мали окремі права, що дозволяли їм одержувати книжки, газети, двічі в день ходити на проходи і т.д.

Групу за групою розміщували по келіях, залишилося тільки без „даху над головою" нас кількох і наші дівчата, для яких не могли знайти приміщення. Пригадую собі, як Галя Кулинич з Борислава стояла під стіною і гірко плакала, а ми потішали її, як могли. Врешті забрали її і нас. Мене привів сторож до камери, в якій було три ліжка. Сторож включив електричне світло і побачив, що на кожному ліжку лежить якийсь зарослий, неголений тип. Довго розглядати їх мені не довелося, бо дозорець давши мені стусана в плечі, затріснув за мною двері, а я опинився посеред камери.

Тепер усі три типи попіднімали голови і з немалим здивуванням оглядали нового співмешканця. Перший з них, що його лежанка була найближча дверей, встав, поправив заголовок, і сказав, що я буду спати з ним. Я подякував за гостинність і вирішив пересидіти якось до ранку (а вже була година 3:30 ночі). Я мав зі собою маленький вузличок, куди заховав рештки передачі з Дрогобича — кусок ковбаси, хліб і ще там щось, і поклав це на підвіконня. Коло самого вікна стояло ліжко, і тип, що на ньому лежав, зараз занюхав ковбасу та простяг руку на моє добро, але той, що запропонував мені нічліг, крикнув „Не руш!" — і „партнер" забрав руку.

Мені вже дали інструкції старші віком і досвідом побратими, що в тюремній келії треба всім ділитися, і вранці, під час сніданку, я поділив на чотири рівні порції свої „сніди" та запросив камратів до спільного пиру.. Цей жест із мого боку вони сприйняли з великим вдоволенням і з ще більшим апетитом торощили мій хліб та ковбасу. Між нами зразу зав'язалися дружні взаємини і мої камрати наввипередки розповідали за що кожен сидить. Були це молоді криміналісти, кожний по 22-23 роки. Один зарубав когось сокирою, другий був звичайний курокрад, третій — професійний, ярмарковий злодій. Тюремний сніданок — кминковий чай і глинчастий, чорний хліб не дуже нам смакували після ковбаси... Це була неділя, 29-го вересня.

Прийшов час на прохід по тюремному подвір'ї, що тривав півгодини. Коли вернувся з проходу до камери — не застав я уже в ній моїх кримінальників. Їх кудись забрали, а камеру заповнили політв'язні. Привели Семена Біласа, потім братів Никораків, учнів української стрийської гімназії, Скоропада з тієї ж гімназії, наприкінці прийшов П. Даньків, керівник молочарні в селі Бикові, і Сеньків з того ж села. В самбірському процесі, весною 1931-го року, Даньків і Сеньків дістали по 4 роки за нелеґальну літературу, а до неї звичайно причіпали приналежність до ОУН, при чому в слідстві Сеньків мав сказати, що дістав літературу („Сурму") від Данькова.

Виявилося, що добрі українські пані були також і в Самборі, бо й тут заснувався Комітет допомоги політичним в'язням, від якого вже в неділю ми дістали смачний сніданок „зі світу", а потім знаменитий обід (росіл з макаронами, котлети з капустою, пампушки і чай!'. Теж і на вечерю не можна було нарікати... З великим признанням згадую харитативно-допомогову акцію українських жінок, патріотів, які не жаліли часу, праці і коштів, щоб нести допомогу нашим політв'язням, що ми, молоді ще тоді та „зелені" арештанти, особливо глибоко відчували та переживали. Паням із Комітету допомогали самбірські студенти (ті, які були ще на волі) — двигаючи до тюрми великі та важкі казани з гарячою стравою і не один з них поплямив собі при цій нагоді штани чи блюзку, а часом і руки попарив але — „це все для України" — як жартували, бувало, хлопці. Запам'ятав я собі з тих часів студента прав Володимира Білинського, який не відмовлявся від обов'язку нести допомогу тим колеґам, які втратили свободу.

У тому часі українські адвокати робили різні заходи, щоб облегшити нашу долю в самбірській тюрмі. Пригадуються мені імена д-ра Івана Рогуцького, д-ра Білинського, д-ра Рабія. Наші камери не проходили ніякої дезинфекції по попередніх мешканцях, ніхто не зміняв наших „матраців" — в мішках залишилась та сама, стерта на січку солома, з тієї ж „армією" добірно відгодованих вошей. Вони об'їдали нас до крови і боротьба з цим ворогом була безнадійна, бо він нас тисячократно переважав! Комітет подбав, щоб ми дістали нову солому до „сінників", також постачав нам книжки і газети.

Під час проходів наші професори звертали нам увагу, щоб ми не марнували часу і вчилися, зокрема проф. Байрак пригадував нам, щоб ми „кували" греку і катину, бо скоро підемо додому. Хлопці вчилися вдень, а ночами викликали нас на допити. На допити ми йшли уже загартовані фізично та морально, не боялися поліцейських погроз та побоїв, сміливо відповідали нашим слідчим по-українському, хоч і часто приходилось діставати за те прочухана.

Одного разу в другій годині ночі, передав мені „посмітюх" „грипса" від Василя Біласа, що його в цій порі вели з допитів. Василь перестерігав мене: „До нічого не признавайся!". На другий день мене взяли на допит. Слідчий сказав мені, що Василь Білас уже признався, що передав мені ґранату і два револьвери. Звичайно це був трюк слідчого, і я „вдав турка", що нічого не чув і нічого не знаю. Слідство тривало близько місяця, а тоді, за старанням наших адвокатів, стали нас поволі звільняти з в'язниці. На четвертому тижні слідства випущено всіх з нашої камери, крім Данькова і Сенькова.

Це було під вечір. Просто з тюрми ми пішли до Українського Комітету скласти подяку за допомогу й опіку над ними під час нашого перебування у самбірській в'язниці. В Комітеті ми застали д-ра Білинського і на його руки ми склали сердечну подяку усім тим, що для нас так віддано й жертвенно трудилися. В розмові д-р Білинський спитав нас, чи маємо гроші на дорогу додому. Хоч і не в усіх нас були гроші, та ми сказали, що маємо, бо не хотіли використовувати наших добродіїв до кінця. Ті, що були при грошах, позичили тим, що не мали нічого, і так ми

(Продовження на ст. 8)

Ґлен Спей вшанував о. крил. Стефана Клепарчука

„Коли візьмемо до уваги, що одна Служба Божа має безмежну вартість у Господа Бога, — то що ж казати про те, коли Вселаскавий Спаситель дозволяє Вам уже 60 років щоденно ставати перед престолом і жертвувати безкровну жертву Тіла і Крови Господньої" — писав о. шамб. Роберт Москало у листі до о. крил. Стефана Клепарчука.

Ґлен Спей, субота, 18-го жовтня. Раннє пополудне. Ґленспейська церковця при дорозі Тараса Шевченка напроти могили українських вояків,виструнчена, мов карпатська ялиця і її посестра — дзвіниця, замаєні золотом і пурпурою осіннього листя, молитовно здіймаються до небесних висот. Окремо і групами у двері церкви входять люди.

Відчувається — свято. Бож сьогодні і є свято в українському селі в Ґлен Спей. Громадяни цього села і гості сходяться на Благодарственну Святу Літургію, що незабаром почнеться в наміренні 90-річчя життя й 60-річчя священства о. крилошанина Стефана Клепарчука, довголітнього душпастиря і піонера — співбудівничого церкви св. Володимира, парафії й громади в Ґлен Спей.

Довгі роки Всечесніший отець Ювілят безкорисно, скромно й тихо сповняв свої обов'язки священика, тож вдячна громада вшановує його святочним бенкетом, який попередила Служба Божа.

Відкривають царські ворота.Перед престолом посередині отець Ювілят, направо Генеральний Вікарій Стемфордської дієцезії отець митрат Еміль Монастирський, а зліва — декан о. шамбелян Петро Федорчук. Перед царськими воротами о.диякон Богдан Карась, який впродовж 20-ти років був секретарем будівельного комітету,який від лютого — часу свого висвячення на диякона, — вперше має змогу служити при престолі в церкві, якої він був співбудівничим.

Починається Служба Божа. Божий люд разом зі священиками молиться за здоров'я їх улюбленого душпастиря. Співає церковний хор під орудою диригента Ядловського з Пассейку, де о. Ювілят довгі роки допомагав о. митратові В. Білинському у церкві св. Миколая. Вдячні хористи приїхали, щоб співом вшанувати свого колишнього душпастиря. Після многолітствія, що його щиро відспівали всі миряни, закриваються царські ворота. Парафіяни залишають церкву, переходять дорогу на „Верховину", де відбудеться друга частина святкування, — бенкет на честь Всечеснішого отця Ювілята.

У приміщенні їдальні на „Верховині", мов у вулику. Люди гомонять, вітаються. Приміщення робиться тіснувате, бо біля 230 приятелів отця Ювілята прийшло привітати його.

Точно о 5-ій годині по полудні, як було заповіджено, коли вже гості сиділи при столах, достойний отець Ювілят з дружиною під гучні оплески присутніх зайняли місця при головному столі. Коло нього зайняли місця, крім згаданих вже отців генерального Вікарія митрата Е. Монастирського і декана о. шамбеляна П. Федорчука, ще отці: протопресвітер Сергій Кіндзерявий-Пастухів, та крилошанин Л. Мудрий і о. диякон Б. Карась. Під кінець бенкету засів за головний стіл адміністратор церкви св. Володимира всч. о. Б. Скасків, що із-за інших обов'язків запізнився. Зі світських гостей за головним столом сиділи: голова УБСоюзу І. Олексин; голова Громадської Ради Українського Села в Ґлен Спей д-р О. Ничка; посадник міста Ламберленд Пол Кін; голова Будівельного комітету церкви св. Володимира д-р Є. Грабарчук; заступник голови Будівельного комітету будови церкви свв. Петра і Павла Г. Журавель; голова 62-го Відділу СУА п-і Анна Косців; голова Т-ва „Розвага" П. Мельник та тостмайстер архітект А. Осадца.

Бенкет відкрив д-р Є. Грабарчук, голова церковного Будівельного комітету, та передав дальше ведення тостмайстерові архітекту А. Осадці, який після привітання о. Ювілята та його дружини, попросив о. митрата Е. Монастирського перевести молитву. Після молитви о. митрат відчитав благословення Святішого Отця о. Ювілятові та особисті побажання для нього від преосвященного Кир Василя Лостена, єпископа Стемфордського, що із-за інших обов'язків не міг особисто прибути на це свято. Двома піснями — антифонами, в обробці О. Кошиця вшанував о. Ювілята місцевий жіночий хор під орудою інж. О. Гапія, а від наймолодших привітали його віршем і китицею квітів Ромця Павлюк і Павлусь Червоняк і Адріянчик Павлюк.

Отця Стефана Клепарчука (посередині) у 60-ліття священства вітають о. митрат Е. Монастирський (зліва) і о. шамбелян П. Федорчук.

Відчитано численні привіти: від президента Картета, президента-електа Реґена, губернатора стейту Н.Йорку Керея,Митрополичного Ординаріяту за підписом канцлера о.шамбеляна Р.Москаля,преосв.Кир Марусина з Риму,сенаторів Джевітса і Мойнігена,конгресменів МекҐю,Ґільмана і Папа, асемблімена Кайсора, о. митрата В. Білинського; ігумена о. В. Ґавліча, ЧСВВ; ігумена о. М. Кучмяка, ЧНІ; о. Т. Богольника, колишнього пароха церкви св. Володимира; о. Х. Войтини, ЧСВВ; о. Панасюка, о. крилош. Л. Мудрого; президента „Самопомочі" Р. Гуглевича та багато інших приятелів о. Ювілята. На жаль, поздоровлень та благословень від Блаженнішого Патріярха Йосифа не можна було відчитати, бо хоч вислані 3-го жовтня прийшли до адресата щойно 25-го жовтня.

Особисто вітали Ювілята посадник міста Ламберленд Пол Кін, котрий відчитав і вручив йому проклямацію, прийняту Міською радою, в якій день народження о. Клепарчука проголошується „Днем отця Клепарчука в Ламберленді". Від місцевої громадської ради Українського села в Ґлен Спей вітав о. Ювілята його голова, д-р О. Ничка, який вручив йому на пам'ять ікону Богоматері з дитятком Ісусом, виконану в міді мистцем Ремом Багаутдином, що, до речі, є постійним мешканцем Українського села. Далі вітали о. Ювілята: голова Українського Братського Союзу І. Олексин; від парафії св. Володимира її адміністратор о. Б. Скасків; від ОДВУ Я. Гадуняк та від родини сестринок Д. Качур. Особисті побажання склали: о. протопресвітер С. Кіндзерявий-Пастухів та о. диякон Б. Карась.

У всіх привітах підкреслювано духові вальори о. Ювілята як священика-душпастора, так і громадянина та щирого українського патріота.

Накінець промовив Ювілят о крилошанин С. Клепарчук. У зворушливих словах згадав він своїх добрих батьків, своє дитинство, в якому вже тоді він відчував покликання бути священиком, та свої довгі літа служіння Богові та своєму народові на рідних землях і тут, в Америці.

Зворушені щирими словами старенького священика присутні довгими оплесками вітали його, неначе бажаючи якнайдовше затримати перед собою цей живий поміст, що ще лучить нас з рідною далекою Землею, в особах достойних о. Ювілята та його Дружини.

Бенкет мав величавий характер. Щоб залишилась по ньому якась тривка пам'ятка, тостмайстер архітект А. Осадца запропонував гостям попросити о. митрата Е. Монастирського і декана о. шамбеляна П. Федорчука передати Владиці Кир Василеві Лостенові прохання присутніх гостей, взяти під увагу у своїх плянуваннях дієцезального святкування 1000-річчя Хрищення України, відбути це святкування в Українському Селі і на Верховині в Ґлен Спей. Досвід щорічних, многолюдних фестивалів української молоді на Верховині показав, що така пропозиція має всі практичні можливості. Цю пропозицію присутні прийняли бурхливими оплесками, а о. митрат Е. Монастирський обіцяв передати це прохання Владиці Василеві Лостенові.

Молитвою закінчив цей пам'ятний день в Українському Селі у Ґлен Спей о. Б. Скасків.

Гості ще довго не розходилися. Обступивши дорогого їм о. Ювілята, стискали йому руку та бажали ще разом відсвяткувати в його церкві св. Володимира величне свято — 1000-ліття Хрищення України.

Аполінарій Осадца

Д-р Б. Гайдукевич — на міжнародному симпозіюмі

У Копенгаґені, Данія, від 6-го до 10-го вересня цього року відбувся Міжнародний епілептичний симпозіюм. Такі симпозіюми відбуваються щороку в різних частинах світу і на них з'їжджаються професіонали для обзнайомлення з найновішими методами у лікуванні епілепсії. Під час згаданого симпозіюму д-р Богдан Гайдукевич виголосив доповідь на тему „Незв'язана вальпроїнова кислота у епілептичних пацієнтів, лікуваних синхронічно також іншими протиконвульсійними середниками: інтерпретація цієї кислоти в плазмі пацієнтів".

Вальпроїнова кислота - це найновіший протиепілептичний лік, який часто приписують з іншими протиконвульсійними ліками для ефективнішої контролі епілептичних проявів. До цього часу концентрація незв'язаної вальпроїнової кислоти у плазмі була невідома, та не практикувалась і тому клінічно не можна було встановити, скільки даної кислоти в'яжеться з іншими терапевтичними засобами, а яка частина залишається вільною до терапевтично-ефективної дії. Нова метода визначення вільної концентрації, себто не зв'язаної з білковинами вальпроїнової кислоти, яку опрацював д-р Б. Гайдукевич і про яку він говорив в часі згаданого симпозіюму, дає дає перед тим незнану можливість визначення активної частини згаданого ліку в крові, а тим самим, більш ефективну контролю конвульсійних потрясень.

Д-р Богдан Гайдукевич

Д-р Б. Гайдукевича запрошено написати статтю з поширеною версією його доповіді для опублікування у видавництві Ревен Пресс, яка має появитися у формі статті у книжці під заголовком: „Досягнення в епілептології на 12-му Міжнародному симпозіюмі епілепсії".

Д-р Богдан Гайдукевич здобув докторат з хемії в Детройтському університеті; провів один рік на післядокторських студіях в Університеті у Торонті, після чого — ще один рік на Вейнському університеті в Детройті, Мічіґен. Від 1972 року працює директором клінічної Біохемічної лябораторії Епілептичного осередку в Детройті, Мічіґен.

Д-р Гайдукевич, його дружина Лідія, з дому Смаль, та три сини — Юрій, Андрій і Олександер — члени 20-го Відділу УНС в Детройті.

В. Т.

Представники КПН в Бостоні зустрілися з сенатором К. Пеллом

Бостон, Масс. (В. — УККА/. — Представники місцевого Комітету Поневолених Націй зустрінулися 24-го жовтня цього року, зі сенатором Клейборном Пеллом, демократом з Ровд Айленду, для обговорення порушення національних прав поневолених народів на Мадридській конференції. Сенатор Пелл є співпредсідником Конґресової Комісії для Безпеки і Співпраці в Европі та членом делеґації ЗСА на конференцію у Мадриді, яка розглядатиме виконування Гельсінкських угод.

Представники відділу КПН рекомендували сен. Пеллові, щоб делеґація ЗСА порушила на Мадридській конференції право поневолених народів у російсько-совєтській імперії на усамостійнення та повну державну незалежність. Також, крім національних прав, конференція у Мадриді мусить розглянути: русифікацію в поневолених країнах, відродження національних церков, звільнення всіх політичних в'язнів зі совєтських тюрем і концентраційних таборів та відтягнення всіх совєтських військ із окупованих країн. Тому що поневолені народи не будуть заступлені на Мадридській конференції, представники рекомендували, щоб делеґація ЗСА поставила домагання про національні й людські права для поневолених народів на денний порядок конференції.

Представники дали сен. Пеллові окремого листа та інші матеріяли, щоб він передав їх делеґації ЗСА. Сен. Пелл пообіцяв, що зробить це.

У зустрічі, яка відбулася в бюрі сен. Пелла у Провіденсі, Ровд Айленд взяли участь: мґр Орест Щудлюк, діючий голова КПНацій і заступник голови Відділу УККА в Бостоні; інж. Конрад Гусак — голова Відділу УККА в Бостоні; від латиських організацій — Арістідс Ламберґс, Ольґертс Кутцерс і Станіславс Дулевскіс; від кубинців — Ізабел Ріверо-Арґуеллес. Присутнім був також Еарл В. Таттл, редактор місячника „Ситизенс Форум" і неперіодичного журналу про поневолені народи „Трутс". Представники литовських і афґаністанських організацій — членів КПН, які не могли вз'яти участи у зустрічі, передали їхні уповноваження делеґації.

Вступайте в члени УНС!

Капеля Бандуристів концертує в Австралії

Для українців в Австралії друга половина весняного тут місяця — жовтня, пройшла під знаком зустрічі з Українською Капелю Бандуристів ім. Тараса Шевченка під керівництвом диригента Григорія Китастого.

Прибула вона після багатогодинного лету до міста Сиднею. 45-членну Капелю привітали на летовищі у четвер вранці, 16-го жовтня ц.р., представники місцевого культурного й громадського життя, молодь у національній ноші, й репортери телевізії. Зустріч цю записано на стрічку і передавано по телевізії того ж дня під час вечірніх новин.

В міському театрі в п'ятницю і суботу, 17-го й18-го жовтня, відбулися успішні й багатолюдні концерти Капелі з різною програмою, в яку вперше включено австралійську популярну пісню "Волчінґ Матілда".

Під час міжконцертової прогулянки бандуристи познайомилися із осередками місцевого українського життя та зробили спільну знімку на тлі архітектурної інновації міської опери.

У неділю, 19-го жовтня, виповненою просторою залею, щедрими оплесками, квітами і гостинним прийняттям у Народному Домі зустріли українці міста Брізбейн своїх довгоочікуваних бандуристів, які вранці наступного дня, в понеділок, 20-го жовтня, вже вибралися у далеку дорогу на протилежний беріг Австралії— до міста Перт над Індійським океаном.

Від місцевих українців вітали тут капелян Валентин Гончаренко, Михайло Дощак і Володимир Мандичевський разом із місцевою молоддю та членами громади. У модерній концертовій залі міста Капеля Бандуристів збирала незабаром рясні й сердечні оплески присутніх українців та їхніх співгорожан. Після концерту вручили квіти і бумеранг, щоб повернулися до них.

Із першим й очікуваним весняним дощем випроваджували бандуристів гостинні українці Перту у поворотню дорогу, сердечно подякувавши за те, що не оминули їх, віддалених, як це трапляється із іншими відвідувачами Австралії.

Першою, на південному побережі була Аделайда з її відносно численною і активною українською громадою представники якої зустрінули літак із Капелею Бандуристів.

Концерт у величній залі Тавн Голл, як і попередні, був надзвичайно успішний. Гучними оплесками й тупітом ніг слухачі вимагали повторних виконань. "Волсінг Матилда" зірвала на ноги й флегматичних австралійців "Ще!","Ще! - вигукували вони. Після закінчення концерту тут же у одній із заль — "королевське прийняття", влаштоване місцевим українським жіноцтвом.

У середу, 22-го жовтня— знову летовище, і знову в дорозі до міста Мелборн. Місцева громада кількісно, здається, дорівняється сіднейській. Тут заплянованo два концерти, які й відбулися із непослабленим успіхом у залі міського театру. У четвер вдень, 23-го жовтня, у Народному Домі Мелборну було влаштоване.

Наступного дня, 24-го жовтня, Капеля повернулася до Сіднею, де дала позачерговий останній "концерт вдячности" для місцевої української громади у Будинкові Молоді.

Згодом у залі Українського Народнього Дому відбувся прощальний бенкет, на якому промовляли представники різних організацій, вручали нагороди, подарунки та прочитали дотепну поему Василя Онуфрієнка, написану у стилі "Енеїди" І. Котляревського.

Вранці 26-го жовтня, "об'їхавши землю довкола", бандуристи, дещо виснажені, але задоволені поверталися літаком новозеляндської повітряної лінії у північну Америку.

О.С.

Український День у Кергонксоні

Вже від довшого часу в колах української тутешньої громади при різних нагодах згадувано про конечну потребу і доцільність нав'язати ближчий контакт із мешканцями українського походження у нашій околиці, які поселилися тут ще перед Першою світовою війною, і, таким чином, скріпити наш етнічний потенціял.

Цю думку підхопив Ініціятивний комітет у складі: І. Хоманчук, о.д-р Б .Волошин, п-і Е.Ренер і проф. В. Бакум, і запропонував влаштувати Український День (Герітедж дей). Для цієї цілі створено ширший Громадський діловий комітет, що його очолив І.Хоманчук, який вирішив зорганізувати цю імпрезу під патронатом місцевого Відділу УККА. Встановлено дату імпрези на неділю,28-го вересня цього року, на Союзівці.

Діловий комітет намітив кілька секцій для окремих функцій. Програмовою секцією зайнявся проф. В.Бакум з допомогою п-і С.Барусевич і сотн. П.Войновського. В орґанізаційній секції працювала ,крім Хоманчука , Аня Слободян, яка займалася фінансовими справами. В Інформаційній секції працювали: Осип Безковайний, Володимир Квас і Данило Слободян. Д.Слободян нав'язав контакти з місцевою американською пресою, дав кілька інтерв'ю і таким чином дуже причинився до успіху імпрези.

Збіркою матеріялів до видання запляновaної брошури, а зокрема в підшукуванні осіб українського походження в цій околиці займалися: І.Хоманчук, проф. В.Бакум, О.Безковайний, С.Орловський, В.Цимбал, А.Євцин та А.Житинський. Опрацюванням брошури і інших інформаційних матеріялів — летючки, дописи до "Свободи"— займалася видавнича секція у складі: о. д-р Б.Волошин, проф. І.Коровицький, Дарія Горняткевич і д-р Р.Барановський. Цю гарно оформлену брошуру можна було набути за одного доляра. Зготовлено також ленту, яку всі учасники дістали при вступі разом з квитком на обід.

У передмові брошури сказано, між іншим, таке: "Вони — ці внуки іміґрантів,— згадуючи заповіти своїх дідів і вслуховуючись у заклики державних мужів Америки, пильнують відшукати своє коріння, вивчити традиції і притримуватись звичаїв країни своїх предків. Нинішня зустріч трьох поколінь українців і їхніх гостей має метою пригадати, як корисно бути єдиними у різнородності".

Після обіду голова місцевого Відділу УККА М. Василик відкрив Свято українською мовою, а Д. Слободян — англійською, вітаючи учасників імпрези, серед яких було багато американців.

Мистецька програма включала: виступ танцювального ансамблю під керівництвом Е. Оприско; деклямації: О. Бакум — поема М. Драй-Хмари „Без назви" у двох мовах, із її власним перекладом на англійську мову; О. Василик — вірш Т. Шевченка „Іван Підкова" в англійській мові; М. Василик прочитав твір В. Стефаника „Сини", а Д. Стасюк — вірш С. Караванського „До мови". Хор „Золотий Гомін" під диригентурою проф.В. Бакума проспівав кілька пісень у двох мовах. Мистецьку частину закінчив поет Святослав Караванський своїми цікавими гуморесками.

Декорацією сцени займався сотн. П. Войновський. В глибині сцени висіла величезних розмірів карта України, а спереду сцени по боках відповідно розміщені герби областей України із тризубом посередині, виконані власноручно сотн. Войновським. Крім того, була виставлена дуже цінна збірка сотн. Войновського поштових значків і грошей України. С. Барусевич з допомогою інших пань влаштувала дуже гарну українську кімнату із зразками народнього мистецтва. Відвідувачі мали змогу зробити собі по низькій ціні фотознімки в гуцульському строю, з чого скористало багато осіб.

Вміжчасі виступали з короткими привітами американські гості: конґресмен М. МкҐю, асемблімен Мавріц Д. Гінчі та інші кандидати на стейтових конґресменів обох партій.

Імпреза відбулася в залі "Веселка" на Союзівці. З приємністю і вдячністю треба згадати, що залю відступив директор Союзівки на цю імпрезу безкорисно. Програмою справно керував Роман Швед, який вив'язався блискучо із свого нелегкого завдання.

Після вичерпання точок програми заключне слово мав І.Хоманчук, голова ділового комітету, який подякував усім за численну участь і поміч у влаштуванні цієї вдалої імпрези. Свято закінчено відспіванням національних гимнів, українського і американського.

В імпрезі взяли участь понад 650 осіб. Чистий дохід із імпрези розподілено так: СКВУ—300 дол.,Інформаційне Бюро у Вашінґтоні—200 дол., Оборона політичних в'язнів — 200 дол., Парк Бабин Яр в Денвері — 50 дол.

На Фонд українського голокосту зарезервовано суму 200 дол. Залишено 250 дол. на витрати, пов'язані з дальшою працею у підшукуванні людей українського походження в цій околиці та влаштуванням подібних імпрез.

Організаторам цієї вдалої імпрези й усім, які будь-чим причинилися до її успіху, належиться признання і подяка.

Роман Барановський

Успішний концерт у парафії Святої Тройці

Рафаїл Венке

Українська православна парафія Св. Тройці з нагоди 25-річчя її заснування влаштувала концерт, що відбувся у суботу, 4-го жовтня ц.р., в залі Українського Народного Дому в Ірвінґтоні Н.Дж.

У переповненій публікою залі голова ювілейного комітету І.Галій теплими словами привітав Владику Константина, протопресвітера Артемія Селепіну, священиків католицької церкви: пароха о.Володимира Кучм'яка і о. Перетятка та багатьох інших.

Хор парафії Св.Тройці, що виступав двічі, відспівав пісні і арії Кошиця, Веделя, Бортнянського, Леонтовича і Гулака Артемовського, та одну пісню композиції та одну пісню композиції свого диригента Дмитра Олійника. Диригент Д.Олійник вив'язався похвально зі свого нелегкого завдання. Хористи цього хору переважно працюють цілий день і їм нелегко приходити на проби. Але ентузіязм і любов до рідної пісні поборюють всі труднощі, а диригент вміє заохотити хористів до солідної подготови, і тому хор зробив добре враження на публіку.

Солістом у канті "Ой, зішла зоря" був протодиякон В.Поліщук, який має гарний бас-баритон і відчуття стилю, а Рафаїл Венке вторував йому милозвучним тенором.

Солісткою у "Владико неба і землі" при акомпаньяменті А.Мірчука була Віра Яворська, наділена від природи великим і звучним сопраном. Шкода, що життєві обставини не дозволили їй посвятити себе вокально-музичним студіям, бо її голосовий матеріял надається до опери.

Притягаючою силою цього концерту був Андрій Добрянський, бас-баритон, соліст Метрополітальної Опери в Ню Йорку. В нього повнозвучний голос з притаманною йому теплотою і великою скалею виразових засобів. Співак вибрав 6 українських пісень, які настроєм і змістом підходили до цього ювілейного концерту. Він співав пісні В.Барвінського, М.Лисенка і М. Вериківського, "З молодости моєї", київський напів, Добрянський сам опрацював. До блискучого виступу А.Добрянського, крім голосових і виконавчих вальорів, спричинилася також незвичайно виразна дикція.

Дискретним акомпаньятором нашого співака був Роман Стецура. Ансамбль бандуристок ім. Лесі Українки при Об'єднанні Українських Православних Сестрицтв під керівництвом Ніни Ґаліон виконав молитву і п'ять пісень Шамо і Ященка. Молоді, гарні виконавці не лише виглядали мальовничо, але їх ансамбль зіграний і зіспіваний. Вони залишили у публіки миле враження.

Улюбленець публіки, концертовий скрипаль Рафаїл Венке відіграв романс Степового і "Рондо Капрічіозо" Сен-Санса. Зразу пізнати, що наш скрипаль працює над собою і тому є "у формі". Він уміє видобути зі скрипки ніжно-солодкий спів, а також звучне форте з емоційним степенуванням динаміки. Віртуозне виконання Ронда викликало спонтанне захоплення публіки.

Конгеніяльним акомпаньятором був Карло Себак повний огнистого темпераменту і пікантної ритміки.

Валя Калин, акторка українських театрів, яка походить з відомої української акторської родини, рецитувала три фрагменти з "Неофітів" Шевченка. Пройнята хвилюючими, бурхливими і нестримними почуттями вона справді оживила полум'яні слова Шевченка.

Після закінчення концерту публіка була запрошена на перекуску, під час якої при дружній розмові ділилася своїми враженнями про цю вдалу імпрезу.

Дарія Гординська-Каранович

Вийде книга про Зборівщину

Книга про Зборівщину,— частину Галицької землі над берегами Серету, Стрипи і Золотої Липи, передана вже частинно до друкарні, проте все ще надходять нові матеріяли до редаґування, отже зміст книги збагачується, а об'єм її значно збільшується. Все ж ще не всі села мають свої описи та історії. Саме тепер є ще остання нагода їх прислати, по можливості, зі світлинами церков, народних домів, історичних пам'яток, могил, священиків, провідних діячів тощо.

Із збільшенням об'єму книги — понад 1000 сторінок — та коштів друку потрібна сама тепер посилена акція для придбання видавничого фонду, отож просимо колишніх громадян Зборівщини і їхніх дітей поспішити зі своїми щедрими пожертвами. Виказ усіх жертводавців буде поміщений з подякою у книзі. Меценатам будуть присвячені окремі сторінки книги з їх життєписами і портретами.

Спільними заходами, співпрацею і жертвенністю довершимо наш великий задум — видання історичної книги про нашу вужчу Батьківщину, а для наших дітей і внуків — про їхню Предківщину, славну землю їх дідів і прадідів.

Листування, запити, інформації, адреси земляків-зборівчан у країнах поселення, спомини й інші матеріяли та пожертви слід висилати на адресу:Zboriwsky Komitet c/o W.Lokot, 21 Kylemore Cr., Weston, Ont. Canada, M9P 1C8

Вступайте в члени УНСоюзу!

Будова церкви в Люрді поступає...

Як уповажнений французьким урядом архітект української церкви в Люрді, на будову якої складають свої пожертви українці із усіх поселень всіх частин світу, почуваюся до обов'язку подати звіт із інспекції будови переведеної в днях 15, 16, і 17-го жовтня цього року.

Як було подано в пресі, проєкт та пляни церкви в Люрді були апробовані урядом і дозвіл на будову був виданий ще 28-го вересня 1979 року, але сама будова не могла початися із-за браку вистачаючих фондів. Коли на протязі зими, на заклик невсипущого о. Василя Прийми, фонди дещо побільшилися, а інфляція почала щораз більшати, приступлено до переговорів із різними будівельними фірмами у самому Люрді та довколишніх містах Тарбу та По. Остаточно вибрано фірму "Жіль" із Люрду, яка була рекомендована церковними чинниками як гідна довір'я. Контакт на будову підписано з кінцем червня ц.р. Після підготови та усунення лобудівок до існуючого дому, в липні почалися властиві будівельні роботи.

Я, як архітект, мав їхати на інспекцію, але несподіваний випадок із автом 9-го липня ц.р. завів мене в шпиталь на два тижні, а опісля — двохмісячний період видужування. Уміжчасі будова значно сповільнилась, бо серпень — це час вакацій у Франції. За дозволом лікаря я поїхав до Люрду 15-го жовтня. Дощева погода привітала мене в Парижі на летовищі Де Голя, звідкіля я переїхав на летовище Орлі автобусом. Там я сів у місцевий літак та за годину був вже в Люрді. Дощі далі падав але це не відбирало у мене ентузіязму та великого зворушення, коли я побачив будову церкви...

Перебудова закупленого дому, з яким церква сполучена простірним вестибюлем, вже завершена трьома поземами, а зовнішні стіни четвертого позему вже частинно збудовані. В будівлі самої церкви вже є вибудована долина церкви з простірною залею та вихідними сходами із двох кінців, а стіни самої церкви виведено далі вгору, стелю перекрито залізобетоновою плитою, залишаючи восьмикутний отвір на копулу, стіни які теж вже мурується. Вся конструкція як добудови, так і самої церкви — це виліст мурована будова із залізобетоновими елементами — підлоги, стелі, накриття отворів, сходи тощо. Отже, наскрізь вогнетривала будівля, яка буде існувати довгі, довгі роки, а кошт забезпечення якої через це буде нижчий.

На цілоденній конференції із інженерами будівельної фірми "Жіль" обговорено та рішено цілий ряд питань ужиття якнайкращих будівельних матеріялів для закінчення будови, розв'язано ряд проблем, головно із новим дахом прибудови до існуючого дому, щоб задовільнити нові вимоги будівельного уряду. Доданий четвертий позем буде мати терасу у своєму обсягу. Тут прийнято мою розв'язку — побудування малих сходів на цю терасу, схованих майже в цілості в обсязі даху, щоб не попсувати усталеної лінії даху. Всі зовнішні стіни церкви будуть покриті спеціяльною штукатуркою (виправою), дахи покриті кам'яними плитками, бані покриті мідяними плитами, а кулі на копульних лихтарнях із хрестами будуть позолочені.

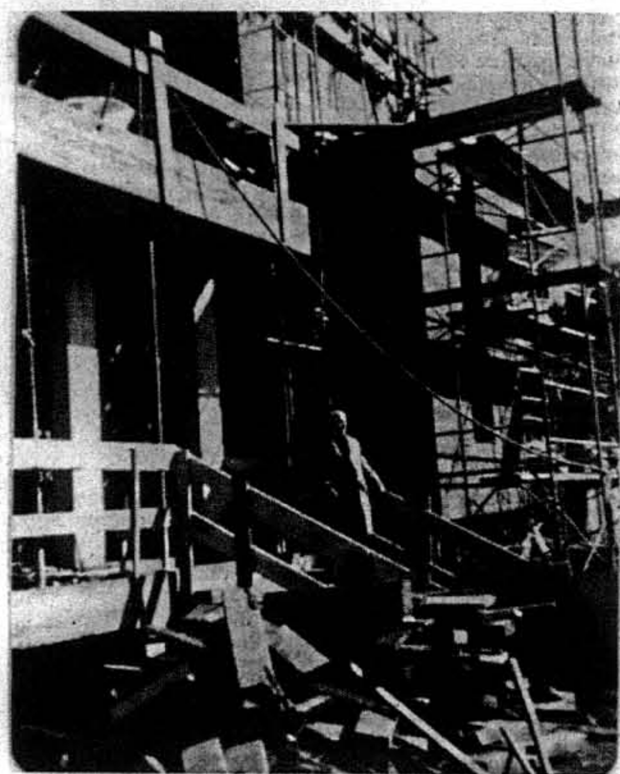

Українська католицька церква і добудова в Люрді.

Церква в Люрді заложена на пляні хреста, середня квадратна частина завершена 8-бічною великою, відкритою зсередини копулою, яка досягне висоти 20 метрів, (60 американських стіп). До середньої основи приляга-ють чотири рамена, на яких є менші копули. Ця традиційна архітектурна композиція українських церков буде постійним виявом української присутности у тому славному місці християнства, яким є Люрд. Це все збудовано пожертвами українців із всіх закутків світу.

Для мене, як архітекта проєкту, немає більшого задоволення, як побачити свій твір в будові. Річ ясна, цього не сталося б, якщо б не те, що відповідні французькі чинники визнали мій другий диплом із Відня і видали дозвіл бути архітектом для української церкви. Франція не визнає американських дипломів. Французькі ж архітекти жадають гонорар — 15 відсотків коштів будови. Товариство св. Андрія — власник будови заощадив в цей спосіб кільканадцять тисяч долярів, які зможе витратити на влаштування дому, де буде 21 кімната для наших паломників, як і повне вивінування церкви з іконостасом.

Будова вимагає також нової інсталяції огрівання, електричного освітлення та санітарних улаштувань. Буде нова кухня, дві великі їдальні, схованища тощо. Коли буде закінчений цей проєкт, а має це статися до літа наступного року, - будемо мати будівлю, вартістю понад мільйон долярів, тобто, це фонди, які невсипущий о. Василь Прийма ще неустанно збирає.

Інженер-архітект Мирослав Д. Німців під час перевірки будови.

Як було подано в часописах, у середу, 13-го вересня, відбулося посвячення наріжного каменя, а влітку 1981 року плянується посвячення вибудованої церкви, саме в часі міжнародного евхаристійного конгресу — від 16-го до 23-го липня 1981 — із участю найвищих церковних достойників.

З великим вдоволенням та твердою вірою, що це велике діло будови українського релігійного осередку і церкви в Люрді буде успішно закінчене, повернувся я до Вашінгтону, щоб продовжувати працю над будовою собору, долішню частину якого відкрито та посвячено 14-го вересня ц.р.

Пожертви на побудову церкви в Люрді слід посилати на адреси:

В Америці: Selfreliance Federal Credit Union, 2351 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622 c/o Rev. Wasyl Pryjma, Account No. 20863, USA.

В Канаді: St. Mary's Credit Union, LTD, 278 Bathurst St., Toronto, Ontario M872X6, Canada.

У Франції: L'Abbe Pryjma Wasyl 27, rue Adolphe-Coll, B.P. 3168, 31027 Toulouse, France.

Мирослав Д.Німців

Вечір репортажів 64-го Відділу СУА

64-ий Відділ СУА, відомий із свого зацікавлення життям громади, з якою він тісно співпрацює, влаштував вечір репортажів, який відбувся в суботу, 18-го жовтня ц.р. в домівці СУА.

Звідомлення з XIII Конгресу Українців Америки подала голова Відділу Христина Навроцька, делегатка Екзекутиви СУА на цей Конгрес, та Оксана Щурова делегатка Відділу. Х. Навроцька об'єктивно подала події, які попередили XIII Конгрес, а саме - непередбачені зміни складу Номінаційної комісії, які власне вплинули на вислід Конгресу. Як член тієї Комісії вона розповіла про перебіг її нарад, зазначивши, що атмосфера на нарадах була товариська але „більшість була неуступчивою. Так двома голосами переголосовану листу голова Комісії представив на пленумі Конгресу. Події, які заіснували згодом, були точно описані у „Свободі", тому про це не було мови. Звернула увагу на недодержання парляментарних правил у проводженні Конгресу.

Беручи участь у Комісії дослідів сучасного стану в Україні, Х. Навроцька подала коротке звідомлення про перебіг її нарад, підкреслюючи, що доповіді д-ра К. Савчука, інж. О. Зінкевича і ред. Я. Гайваса були дуже цікаві. Завваги до них д-р Ніни Строкатої-Караванської були, на її думку, невлучні.

О. Щурова подала у своєму короткому звідомлені позитиви й негативи Конгресу. До позитивів зачислила велику участь делегатів і вибір молодої людини на предсідника.

До негативів зачислила сторонничість предсідника, поведінку деяких делегатів та неправильність вибору комісій.

Третій репортаж, непов'язаний з подіями у громаді, був з прогулянки до Перу Наталії Макаревич. Доповідачка напочатку зазначила, що хіба, одніею спільною ціхою цих репортажів є те, що і до Перу, і на Конгрес неповинні їхати люди з високим тиском крови.

Репортаж був дуже цікавий, бо Н. Маркевич подала історію цієї країни та її питоменности. Показом гарних і добрих прозірок з цієї прогулянки закінчився вечір репортажів.

Н.Н.

Концерт мистецьких груп у Чікаґо

День 21-го вересня 1980 року залишається надовго у пам'яті української громади великого Детройту. В цей день відбувся гостинний виступ чоловічого хору "Сурма" під диригуванням д-ра Василя Трухлого, з участю танцювального ансамблю "Україна" під керівництвом хореографа Євгена Літвінова, акомпаньовала Надія Савин.

Концерт відбувся у просторій авдиторії уколи Фіцджералд у Воррені, Мічіген. Не зважаючи на літній сезон та не дуже сприятливі детройтські обставини, громада дописала численно ...

Багатий репертуар хору, а особливо його мистецьке виконання та виступ танцювального ансамблю були дійсною насолодою для присутніх, які рясними оплесками нагороджували виконавців.

Хор започаткував свій виступ "Отче Наш", київського напіву, в музичній обробці Григорія Китастого. Можемо сказати, що після першого виступу можно було сконстатувати, що хор добре голосово збалансований; що співає чисто і ритмічно з відповідною динамічністю.

У першій частині програми переважав клясичний репертуар, який вимагав багато зусиль від виконавців, великої технічної підготови та поважної праці й чистоти тону. Виконані пісні — це перлини українського хорового мистецтва таких композиторів: К.Стеценко, О. Нижанківський, М.Лисенко, П.Ніщинський і К.Кривенький.

Другу частину програми виповнено більш мелодійними та легшого жанру народними піснями і коломийками у музичній обробці М.Лисенка, О.Кошиця, І.Воробкевича, К.Стеценка, А. Гнатишина і І.Шамо.

Хор багатий сольовими виступами. Солістами були: Б.Глібчук, В.Зарицький, М. Козицький, М.Крихтяк, О. Шарун, Я.Головко, М.Желіхівський, М.Филипович і Я.Петраш.

Програма вечора була урізноманітнена виступами танцювального ансамблю "Україна" під керівництвом недавноприбулого з України хореографа Євгена Літвінова, які були вплетені поміж хорові точки. Танцювальний ансамбль у першій частині програми виконав "Рушничок", третю частину "Запорожця" та "Закарпатське", а в другій — "Весілля".

Танцювальний ансамбль "Україна" — це найбільша мистецька одиниця у вільному світі, неперевершена своїми виступами. Вже сама поява на сцені цього численного мистецького ансамблю, переважно молоді, зробила велике враження, не згадуючи вже про технічне виконання, яке є дійсно на високому рівні.

Подяка й честь мистецьким одиницям Чікаго, дійсним амбасадорам української пісні й танцю у вільному світі.

В.Т.

Відзначення 30-річчя ОДУМ-у у Чікаґо

У суботу, 8-го листопада 1980 року філія ОДУМ-у в Чікаго відзначила 30-річчя своєї праці ювілейним бенкетом з виступом мистецьких сил філії і забавою в залі української католицької парафії святого Йосифа. Головним доповідачем був голова Центрального Комітету ОДУМ Віктор Педенко з Канади, а співдоповідачем — Віктор Войтихів із Чікаго.

Ювілейний бенкет однієї з найактивніших філій ОДУМ-у на американському континенті звеличали своєю присутністю делегати від різних громадських та релігійних організацій. Федеральну Кредитову Кооперативу „Самопоміч" репрезентували Омелян Плешкевич, голова Світового Кооперативного Руху, та Роман Мицик, голова Ради Централь Кооператив Америки. В своєму письмовому привіті вони пишуть: „ОДУМ — це організація, що найбільше плекає українські традиції й українську духовість та вщеплює тисячолітні культурні надбання українського народу в душі своїх молодих членів. Дорогі юнаки і юначки одумівці! За 30 років Вашої праці, Ви зробили дуже багато, і ми віримо, що перед Вами ще більші завдання, які Ви гідно виконаєте для добра і на славу українського народу. Український Кооперативний Рух, а Кооперативна Каса „Самопоміч" в Чікаго зокрема, знаходила належне зрозуміння, як у Вашій організації, так і в окремих членів, які займають керівні позиції в кооперативному русі. Ми віримо, що і в майбутньому Вині будете активно співпрацювати з Українською Кооперацією для скріплення української економічної сили й української підметності". Каса „Самопоміч" передала чек філії на тисячу долярів. Інші делегати разом з привітом також склали свої пожертви для виховної праці ОДУМ-у, а саме: Українська Щадниця „Певність" — 250 дол; український православна катедра святої Покрови — 150 дол.; д-р Ілля Мула — 100 дол.; по 50 дол.: українські православні парафії св. Володимира і св. Софії та Союз Українок Америки, відділ Алли Горської; по 30 дол.: Олекса Пелюхівський та Тетяна і Андрій Шкребець; по 25 дол.: Братство Колишніх Вояків Першої Української Дивізії; українська католицька парафія св. Йосифа та Український Братський Союз. Добродій ОДУМ-у Таран, з Індіяни, вирізьбив для чікагської філії велику емблему ОДУМ-у, яку вручено на бенкеті філії.

Особисто вітали ОДУМ лише Ліда Ткачук від Пласту та Оксана Мельник від господарів парафії, де відбувався бенкет парафії св. Йосифа, де танцювальна група ОДУМ-у „Метелиця" постійно має свої проби. Письмові привіти наспіли від Союзу Українських Адвокатів; СУМА; спортового товариства „Леви"; кооперативи „Самодопомога"; УНСоюзу; школи українознавства „Рідна школа"; видавничого комітету творів Романа Завадовича; дитячого хору „Молода думка"; редактора журналу ОДУМ-у „Молода Україна" Леоніда Ліщини; філії ОДУМ-у в Гошен-Елкгарді в Індіяні; голови ОДУМ-у ЗСА Андрія Шевченка, редактора журналу „Українське козацтво" та інших. Між присутніми, яких на бенкеті було коло трьох сот осіб, був голова філії УККА д-р Мирослав Харкевич, подружжя Самбірських, керівники однієї із найстарших українських радіопередач в Чікаго, які вітали ОДУМ на своїй передачі; Раїса Мороз, новоприбула дисидентка, яка тепер мешкає в Чікаго, та багато інших.

Бенкетом керували молоді одумівці Маруся Луппо і Тарас Коновал. Вони представили учасникам бенкету голів філії, які були присутні на бенкеті. Першим головою філії ОДУМ-у був Олександер Луппо. Після нього філію очолювали Павло Коновал, Олексій Пошиваник, Олексій та Василь Коновали, Володимир Косогор, Віктор Войтихів, Микола Скиба та Іван Іващенко. Тепер головою філії є Микола Сідельник. Представлено також осіб, які колись вклали багато праці в філії: Дмитро Грушецький, Данило Завертайло, Анатолій Луппо та Микола Осовський. Щоб ОДУМ мав місце на сходини та проби, подбала управа корпорації „Свобода", яка придбала і утримувала Дім ОДУМ-у, який тепер продано, але підшукується інший у кращій околиці. Головами корпорації були Андрій Шидогуб, Лука Ботвин, Василь Косогор, Василь Мирутенко, Федір Ревенко, Володимир Котенко і Павло Коновал. Товариство Одумівських Приятелів, жіночий відділ, багато допомогає філії у праці. Цей відділ очолювали Оксана Масловська, Валентина Косогор, Наталка Ревенко та Параска Завертайло.

У мистецькій частині бенкету виступив танцювальний ансамбль „Метелиця", яким понад десять років керує Іван Іващенко, а допомагає йому вчити дівчат Ала Поволоцька. Ансамбль виконав два танці — „Дівчина по гриби ходила" та „Переславка". Танцюристам акомпанювали на акордіонах син Павло і батько Олексій Пошиваник.

Ансамбль бандуристів ОДУМ-у існує від 1964 року. Першим його керівником був Григорій Китастий. Ансамбль бандуристів під керівництвом Євгенії Косогор виконав дві пісні: „Жито, мати" та „Тиха вода", українська закарпатська народна пісня. Ансамбль бандуристів ОДУМ-у виступив на бенкеті вперше у своїх нових строях: Стрій для членів струнного ансамблю та ансамблю бандуристів (понад 50 осіб) допомогла виготовити Анна Кульчицька, знавець українськоі ноші.

Мистецьку частину бенкету закінчив струнний ансамбль ОДУМ-у під керівництвом Віктора Войтихова. Цей ансамбль впродовж свого існування репрезентував ОДУМ та українську громаду на різних національних фестивалях, по школах, університетах, музеях та інших імпрезах. Він виконав: „У циганському таборі" муз. Ошайти; „Ючку" Л. Дейстрета і М. Франсі та „Ми об'їхали землю навколо", марш ОДУМ-у, музика Григорія Китастого.

Для відзначення 30-річчя філії Чікаго виготовлено жетони, роботи Миколи Сідельника, які вручено усім учасникам мистецьких груп та всім особам, що чимось допомогли в праці ОДУМ на протязі 30-ти років.

Ювілейний бенкет закінчено забавою під звуки оркестри „Мрія", яка продовжувалась до пізнього ранку.

Око

ПОРАЗКА...

(Закінчення зі с тор. 2)

консерватисти мають дійсну силу у Вашінгтоні: вони контролюватимуть Сенат й матимуть ефективний вплив на Палату Репрезентантів через коаліцію з консервативними демократами з півдня, які дуже часто голосують разом з республіканцями.

Дальший курс американської політики на домашньому й закордонному фронтах залежатиме від Реґена та його найближчих співробітників. Одне є певне: Реґен не повторить таких тактичних помилок, що їх робив Ніксон. Багатьох із його дорадників відзначаються великим знанням, уже доказаними здібностями та експертизами у різних ділянках життя. Багатьох із них, займивши свої становища в Уряді як спеціялісти, знатимуть чого потребує Америка для привернення її давньої сили й значення.

Праця над змінами

Реґен уже опрацьовує через своїх експертів, такі проблеми, як: інфляція, податки, різні урядові директиви тощо.

Найважливішою проблемою — поза інфляцією, податками і безробіттям — є проблеми американської закордонної політики, спеціяльна ділянка, в якій ми зможемо побачити величезні різниці між політикою Реґена й політикою Картера. Підхід Реґена, на нашу думку, матиме куди більший ефект на американських союзників у світі, як це була за президентури Картера. Реґен має глибоко-вкорінену віру в принципи демократії та основні свободи людства, як теж вроджене недовір'я до Совєтського Союзу та комуністичної ідеології.

Можна сподіватися, що основні зміни в американській закордонній політиці заторкнуть такі справи як американсько-совєтські стосунки, права людини, та більш „агресивну" американську пропаґанду до народів третього світу та поневолених народів, вказуючи на плоди правдивої свободи, якою втішаються Америка та її демократичні союзники.

Вибір Реґена на Президента ЗСА привітали всі західньоевропейські союзники Америки з одушевленням, висловивши надію, що новий американський Уряд виявить сильні риси провідництва, якого вони не бачили за адміністрації Картера. Вправді, деяких дипломатичних пріоритетів Реґена вони не знають, або не розуміють покищо, але це зчасом вияснится, а головно з хвилиною іменування нових дорадників Реґена на ключові позиції в американському Уряді.

Підхід Москви

Цікавий підхід Москви, яка зараз по висліді американських виборів, заатакувала президента Картера. Московська урядова преса пояснила, що Картер програв тому, що він „зламав сотні обіцянок", які він дав американським виборцям в 1976 році. Звичайно, в минувшині, совєтські речники не раз твердили, що їм краще було співпрацювати з „реакціонером" Ніксоном як з „лібералом" Картером.

Річ певна, що совєтські спеціялісти чекають на склад нового кабінету Реґена та інші ключові назначення, включно з новими амбасадорами, щоб зорієнтуватися, яка буде політична напрямна Реґена щодо Совєтського Союзу та відновлення переговорів про обмеження нуклеарних зброєнь.

„Мовчазна" чи „моральна більшість" Америки осягнула тепер свою політичну ціль: консервативний Уряд у Вашінгтоні. Вона повинна тепер закінчити „словесну війну" з лібералами, а взятися до праці й показати американському народові, що він не помилявся у своїх сповіданнях, вибираючи республіканського Президента та даючи йому змогу дібрати таких співробітників, які допоможуть йому виконати його обіцянки дані перед виборами.

Помер св.п. проф. Лев Окіншевич

У вівторок, 11-го листопада ц.р., на українському православному цвинтарі похоронено заслуженого історики українського державного права проф. Лева Окіншевича, який помер 7-го листопада в Гиллкрест Гайтс, коло Вашінгтону. На місце вічного спочинку відпровадили його дві національні громади — білоруська й українська, — а поминальну Службу Божу й похоронні відправи служили священики обох національностей: о. Сергій Непрель, парох української православної парафії в Ірвінгтоні, й о. Ян Бруцький, парох білоруської православної парафії в Гайленд Парку, Ню Джерзі. Обидві національні громади слушно вважають покійного професора своїм, бо походив він із мішаної родини. Його батько Олександер був білорусин, а мама Єлисавета Яриш походила з чесько-української родини; її батько був учителем славної колегії Павла Галагана, в якій після смерти батька вчився св.п. проф. Лев Окіншевича.

Проф. Л. Окіншевич

Після перевезення тіла Покійного спершу до похоронного заведення Вустера в Клементоні, Н. Дж., а згодом — до церкви св. Андрія в Бавнд Бруку, де панотці відправили Службу Божу, в часі якої співав хор під диригуванням інж. Дмитра Олійника. В хорі значну частину становили білорусини зі сусідних місцевостей. Проповідь у церкві виголосив о. Василь Іващук, парох із Байону й бібліотекар Духовної семінарії в Бавнд Бруку, колишній студент Покійного в Українському Вільному Університеті в Мюнхені.

Після похорону в парафіяльному домі відбулася тризна, яку приготувало церковне Сестрицтво. Проводив нею о. Непрель. На тризні промовляли д-р Віктор Кіпель від Білоруського Наукового Інституту і д-р Ярослав Падох від Наукового Товариства ім. Шевченка, централі в Ню Йорку й Осередку у Вашінгтоні, в околиці якого мешкав проф. Окіншевич, працюючи в Конгресовій бібліотеці.

Покійний був дійсним членом обох названих наукових установ, які друкували його твори. Д-р Кіпель відмітив живу участь Покійного в культурному, зокрема науковому житті білоруської громади у вільному світі, а д-р Падох подав життєпис проф. Окіншевича та його непересічні заслуги для української науки, зокрема в діянці історії державного права України. Складаючи бібліографію друкованих праць Покійного, він ствердив, що на 101 твір 27 творів були надруковані в білоруській мові.

Дружина Покійного Віра Окіншевич склала подяку учасникам похоронів, після чого о. Непрель відмовив молитву.

У часі тризни присутні склали свої грошові дари на установи, в яких трудився і які цінував проф. Окіншевич: на Український Вільний Університет — 130 дол., та на Білоруське Наукове Товариство і Наукове Товариство ім. Шевченка по 65 дол. Пожертви для вшанування пам'яті Покійного склали: Віра Окіншевич — 60 дол.; Галина Сеґейда і д-р Юрій Мироненко — по 30 дол.; Ірена і Ярослав Падохи — 25 дол.; Марія Кін та д-р Витовт і Зора Кіпелі — по 20 дол.; інж. Д. Олійник, Ольга і Іван Люті, Гелена Прокоса і Геррі Прокоса — по 10 дол.; о. С. Непрель, о. Я. Бруцький, М. Войтенка, Софія Швед, О. Вустер і Л. Вустер — по 5 дол.; а по 2 дол. — М. Бобчук і Зоря, разом — 260 долярів.

Я. П.

УВАГА! ВЖЕ МАЄМО НА СКЛАДІ КНИЖКУ УВАГА!
Володимира Барагури
МЕЧ і КНИГА
ЗБІРКА ІСТОРИЧНИХ І БІОГРАФІЧНИХ ОПОВІДАНЬ
ДРУГЕ, ДОПОВНЕНЕ ВИДАННЯ, З КОЛЬОРОВИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ ПЕТРА АНДРУСЕВА І МИХАЙЛА МИХАЛЕВИЧА
„Меч і книга" — це необхідна допоміжна лектура при навчанні українознавства.
112 сторінок — ціна $6.00 + $1.00 пересилка
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.
ЗАМОВЛЯТИ:
"SVOBODA" BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Українське мистецтво живе

(Виставка в Чікаго)

Проф. М. Гуміняк із частиною своїх експонатів

Ще одна виставка? Так, ще одна виставка, і цим разом я була приємно здивована, бо хоч виставку влаштували учні курсів українського народного мистецтва, в Чікаго 28-го вересня ц.р. у домі СУМ-А, своїми експонатами багато з них досягло рівня справжнього мистецтва.

У першу чергу величезне признання належиться директорові курсів проф. Михайлові Гумінякові, який присвятив цим курсам не тільки весь свій час, всю свою любов до мистецтва, але, можна сміливо сказати, все своє життя. Його відданість і дбайливість та мистецьку руку видно у працях, виставлених його учнями. Сам він мистець високої кляси, добрий педагог і великий знавець українського народного мистецтва. Його власні керамічні твори в київському, полтавському, гуцульському стилях та в петриківському розписі віддзеркалюють абсолютточности та прецизне високомистецьке виконання.

Крім курсантів, у виставці взяли участь також учителі: Мелянія Дубицька — вишивки і ляльки в народній ноші, та Віра Самиця — писанки. Виставлено також кераміку київського барокко св. п. Ярослави Сени; інкрустації неперевершеного Дем'яна Стельмаха та незвичайно прецизні писанки Стефанії Трой.

З-поміж курсантів у виставці взяли участь Євгенія Бяла, Галина Загородна, Ольга Дяченко, Ольга Семчишин, Марія Дрозд, Леся Дерех, Ляриса Кецала, Ляриса Пундій, Віра Самиця, Ірина Гаєцька, Галина Горцинська, Ада Крис, Марія Стахів, Лідія Свитник, Дольорес Заставний, Т. Орлич, Зенон Галамай і Петро Стахів.

Нема де правди діти, всі експонати були на високому рівні, але деякі вирізнялися окремо, притягаючи око глядача. Ляльки в народній ноші М.Дубицької — це мініятюрні повні народні одяги з усіх частин України, виконані незвичайно вірно і старанно. Вишивки Є. Бялої — це щось надзвичайне. Полтавська кераміка М. Дрозд чарувала відвідувачів своєю квітистою кольоритністю. Інкрустації Д. Стельмаха можна подивляти годинами за їх симетрію, виконання та вишуканість взорів. Гуцульська кераміка Г. Загородної — це сама по собі окрема виставка як щодо точности, так і смаку та підбору кольорів і зокрема ніде досі небаченими мотивами людських фігур, вплетених в цілість композиції. Оглядаючи писанки С. Трой, просто годі уявити, що вони творені ручно, а не при допомозі складних механічних апаратів. Мушу признатися, що подібних писанок я ще досі не бачила ніде. Відразу впадає в очі оригінальність трипільської кераміки З. Галамая, який студіює мистецтво в Чікагському Мистецькому інституті. З його відважного почерку, іноваційної композиції та ефективної експресивности форми відразу видно, що це мистець.

Одна тільки загальна завага: учні курсів — це вже люди в більшості дорослі, занадто мало молодих адептів мистецтва. А побажане було б, щоб наша молодь звернула більше уваги на красу української творчости, якою захоплюються чужинці, ніж на галасливі до безтями „здобутки" чужої нам духово культури. Це не тільки розвинуло б природний талант великої частини української молоді, але також ґарантувало б існування цих курсів та інших подібних мистецько-творчих починів. Жаль тільки, що виставка тривала надто коротко і багато з наших громадян запізно здогадалися її оглянути.

Зена Матла-Рихтицька

Репортаж з Атланти

У переїзді зі соняшної Фльориди у зимну Канаду постійно зупиняємося в Атланті. Щасливим збігом обставин цим разом в неділю, 19-го жовтня, відбувся в Атланті у приміщенні Нордсайд Вумен'с Клаб День української культури, влаштований 14-им Відділом СУА.

Хоч осінь барвить листя враження із імпрези — весняне, оптимістичне. Коли дивишся на молодих красунь у народних одягах, які організують і збирають експонати, укладають виставку, вчать дітей співати, співають і грають на бандурах ліплять вареники, заставляють своїх чоловіків носити столи тощо — приходить на думку стрілецька пісня: "Хто ж то там іде і перід веде? Диво, це ж наши дівчата. Личко як мак...душа...завзята."

Українські молоді дівчата, жінки, матері, зорганізувались, щоб навчити своїх дітей всьому, що українське, та освідомлювати американське довкілля в українїці. Вони вчителюють в українських школах, які самі заснували; провадять музичні ансамблі, влаштовують культурно-мистецькі виставки, доповіді й імпрези в українських та американських установах.

Організатором цієї імпрези була Орися Палюх-Фішер. Вона займалася головно влаштуванням виставки українського народного мистецтва, яку скомлектовано з приватних колекцій Люби Кучмак, Ярусі Яреми-Гайдук і Тані Басняк-Бойцун, яка, зокрема, приготовила показову різдвяну вечерю і комплект українського вишиваного весілля; Олі Цегельської-Андервуд, Альвіни Ґвідетті, що займалась збиранням вишивок й навчанням вишивання; Линди Гарісон, Бонні Келлер, Марії Свінціцької-Міллер, Ляриси Барабаш-Темпл.

Також були приготовані експонати для продажу, мистецькі книжки для оглядання й багато інформативної літератури про Україну, одержаної від Українського Конґресового Комітету, яку роздавалось для пропаґанди.

День Української Культури в Атланті був подуманий передусім для американських кіл. Завдяки добре використаній реклямі в місцевій пресі, радіо й телебаченні, численна публика постійно переходила через гарну мистецькими виробами заповнену виставку, зупинялася при столиках із українськими стравами і одночасно слухали музичну програму, яку кожної години виконували бандуристки "Червона рута", зорганізовані й ведені Л.Барабаш-Темпл, і хор дітей Рідної Школи, яким диригувала Я.Гайдук при фортепіяновому супроводі Л.Темпл.

У виконавців музичної програми вичувалось багато таланту, музикальности й надхнення. Українська й неукраїнська публіка з приємністю слухала й тепло приймала гарних та музикальних співачок і бандуристок із "Червоної рути" у складі: М. Свінціцька-Міллер, Б.Келлер, Т.Бойцун, О. Цегельська-Андервуд, Л.Барабаш-Темпл, Орися Палюх-Фішер, Альвіна Ґведетті, Я.Гайдук. Коментарі до музичної програми давали О.Цегельська-Андервуд й Ігор Бойцун.

Діточий спів вніс також цікавий елемент скорих, ритмічних пісень, що вимагало зусильного вивчення слів. Виразно спостерігалось, що діти з любов'ю й ентузіязмом співають, що, очевидно, передалось і слухачам, які їх з зацікавленням слухали. Єдиною танцюристкою у програмі була граціозна Катруся Міллер.

У господарському секторі, за який відповідала Я.Гайдук, працювали віддано й жертвенно: Марія Сирота, Уляна Коллінс, Джоан Змуд, Надя Решетняк, Любко Камінський, Юлія і Чарлі Тараси, Діан Боднар, Стелла Саліван, Аня Сґієр, Оля Стефанська, Джовн Юзинська, яка відповідала також за всі фінанси.

Вступ на залю був безкоштовий, але ефективною харчовою господаркою придбано сподіваний дохід, частина якого призначена для фінансової піддержки Українського Музею в Ню Йорку.

У висліді цієї освідомлюючої культурної праці в атлантських газетах, телевізії і радіо зустрічається чимраз більше правильних вісток про Україну. Посадник міста обіцяв у слідуючому році дати фінансову допомогу для влаштування кожнорічного Дня української культури, що вже є великим кроком вперед у досі байдужій до українських справ Атланті.

Українська громада Джорджії із сантиментом слідкує й піддержує активність молодих. На цю імпрезу прибули українські гості з довколишних міст та сусіднього стейту Південної Каролайни.

Марта Кравців-Барабаш

ЧАРИ

Це був звичайний жовтневий день, 5-го жовтня; правда, гарний, соняшний, позолочений — так як жовтневі й належиться. Якщо імпреза припадає у гарну погоду, буде більше публіки. Отже, хор „Дніпро", що прибув до Чікаґо з Міннесоти, мав щастя. Спонзорували цей концерт дві солідні організації: УККА й 8-ий відділ ООЧСУ, вони ж і постачали більшу частину публіки. А решту прикликала добра слава цього талановитого колективу, що вже бував тут раніше.

Програма складалась із двох частин і була переділена короткою перервою: як сказано 15 хвилин, то так і було. Дириґент любить пунктуальність. Відкрилась заліса, виструнчився на сцені гарно вбраний хор. Спереду жінки в білих, скромно вишитих сукнях. В хорі багато молоді, принаймні, молодих виглядом більше ніж старших. Ледве помітний знак від дириґента — і, як лебедині крила, майнули жіночі руки і склалися граціозно й невимушено. Ще один помах дириґентової руки й полинула пісня, релігійний кант „Через поле широкеє"... А далі — тихі спогади з України: і про пшениченьку на горі, і про ту червону калину, що ми її вже понад півстоліття підіймаємо та ніяк не підіймемо, і про те жито, що в нім не одну тисячу наших козаків убито, і про тополі, що приходять до нас на чужину, як приходиться вмирати. І „Україно, любов моя", і ще кілька пісень із батьківщини, співзвучні нашим серцям. І все так неголосно, чарівно... Враження таке, що хор на повну силу не співає, бо не хоче кричати чи гриміти, як то роблять багато інших, навіть добрих хорових колективів. Залишаєтся враження, що хор „Дніпро", як треба здужає співати ще сильніше; можливо, це в деяких піснях і варт було б зробити.

На тлі хорового співу (часом а-капелла, часом із делікатним фортепіяновим супроводом) вимальовуються гарні солісти; в першу чергу — ніжноголоса Кіра Цареградська, чудовий баритон М. Даниленко, а також співачка з дуже цікавим камерним альтом — Лідія Меекс.

На зміну виходить тріо (покищо безіменне): Цареградська-Амбросяк, Лідія Меекс і Кіра Цареградська; а в другій частині програми — вокальний ансамбль, що має власне ім'я: „Євшанзілля" Душею обох цих колективів є та ж срібноголоса Кіра Цареградська, що вміє також і гармонізувати. Хор виконував пісню „Чорногора", слова й мелодія Ольги Луцик-Рем, у гармонізації Цареградської. Ці менші ансамблі красувались у чудових інакших строях (і коли вони встигли переодягтися?), а їхні пісні були ліричні, інтимні. Коли знов на сцені з'явився повний склад хору в українських убраннях, після тихих дівочих пісень хор забринів сильніше, ніж на початку. Закінчено виступ пориваючою піснею Г. Китастого про Тютюнника. Коли захоплені слухачі стали просити наддатків, хор ще раз проспівав заключний куплет.

А ще при хорі є й танцювальний ансамбль під керівництвом Ярослава Білого. Ми знаємо, яке велике значення в нашім мистецтві мають ноги (часом більше, ніж голова), і тому якщо хочеш мати успіх — танцюй. Врешті, мову ніг і неукраїнці краще розуміють, ніж мову пісні, а ми ж мусимо робити пропаґанду! Недаремно у нас є приповідка, що справа „не витанцювалась".

Ну що ж, танцюристи при „Дніпрі" непогані, часом і тут було забагато „цирку" — але що ж зробиш, коли якраз найдикіше, часом зовсім не естетичне гопакування збирає найбільше апльодисментів! А оплески — то найкраща підтримка артистів і взагалі всіх, хто виходить на сцену, включно із президентом ЗСА, то як же не прагнути їх і цьому колективові?

Вражає неймовірна здисциплінованість хору. Колись казав мені покійний Степан Риндик, дуже добрий письменник і фаховий фізик-математик, що він не любить хорового співу, бо знається на теорії звукових хвиль, знає, що ніколи навіть два голоси не можуть коливатися в абсолютній гармонії, отже, кожний хор — це дисгармонія. Думаю, що навіть Риндик насолоджувався би співом „Дніпра"

— Як ваш дириґент може вас так виструнчити? Що він вам робить, що ви його так слухаєтесь? — запитувала я хористів.

— Він закоханий у свою працю, в пісню, і запалив цим коханням нас. Він уміє пояснити, до кожного має окремий підхід, вміє жартувати. Хористи горді також соборністю хору, що в нім є представники всіх поколінь, всіх партій, всіх релігій, всіх областей України. Це чудо, або принаймні, чари. І це чарує авдиторію.

Цікаво спостерігати дириґента Миколу Бриня. Руки його дуже пластичні, він ніби окреслює ними мелодію й настрій пісні, а міміка настільки виразна, що й не дивно, що всі хористи пильно на нього дивляться. Коли дириґент повернеться профілем, публіка бачить його надхнення, драматичне обличчя, що ілюструє пісню.

Чудовий цей хор. Наша еміґрація славиться своїми хорами, і важко сказати, котрий із них найкращий — та й чи потрібно це? Добре, що кожний із наших хорів має своє власне обличчя, інакший від усіх інших. У кожнім разі, хор „Дніпро" — один із найкращих. Можна тільки завважити, що сопранів і альтів, цебто жінок, у „Дніпрі" багато більше, ніж чоловіків, і тому звук виграє на ніжності, а програє на мужності. Бажано було б завербувати більше козаків. А до танців треба б відремонтувати „музику", цебто, рекордовий апарат, бо він досить таки біснувався. А до гопака заграли таку саламаху — розгрібали шматки з усіх танців і створили якийсь хаос, що не пасував до елеґантности й зразкової дисципліни хору.

Ганна Черінь

Бучач і Бучаччина

Історично-мемуарний збірник. Книжка у твердій кораловій обгортці із золотими буквами, роботи мистця ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГО.. 943 сторінок з мапою.

Ціна $25.00 + $1.00 пересилка

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

День українського поселення у Ютиці

Відділ Українського Конгресового Комітету Америки в Ютиці, в співпраці з громадськими організаціями і церквами, влаштував бенкет у суботу, 25-го жовтня, щоб відзначити річницю приїзду нової української еміґрації до Америки і 30-ліття існування Відділу УККА в Ютиці.

Бенкет був пропагандивною імпрезою — зустріччю українців з американцями. На бенкет були запрошені представники федеральної і стейтової леґіслятури, американської преси, посадник міста, екзекутивний провідник ютицького повіту, заступник Римо-католицького єпископату і голова харитативних організацій, Президент Проктор-Менсон Вілліям Інституту Культури і Малярства, представники українських церков, організацій і громада.

Ціллю бенкету було запізнати гостей із здобутками українців в Америці, а особливо з осягнення українців-ютичан.

Бенкет відбувся в українській католицькій авдиторії. Започатковано його національними гимнами. Американський гимн відспівала Марія Кучера при фортепіяновому акомпаньяменті Галини Ґнат-Хомут. Відтак, сцену авдиторії заповнили юначки СУМ-А і Пласту, які в гарних народних строях із рушничками в руках вивели хоровід "Рушничок". На закінчення хороводу прилучилися до юначок маленькі діточки садочку: Андрійка Хомут, Мелеся і Таня Шрам,— які традиційно привітали всіх гостей "хлібом-сіллю". Відкриття бенкету закінчилося спільною молитвою, яку провів монсеньйор Чарлс Суваль.

Головну промову в англійській мові виголосив голова УККА мгр Богдан Рабій. Він пригадав присутнім про трудноші українських поселенців в Новому Світі, їх фізичний і духовий вклад в розбудову Америки. Коротко проаналізував теперішний стан поневоленої України і завдання українських інституцій у вільному світі. Відносно громадської праці в еміграційних обставинах він зазначив, що українці, подібно як інші еміґранти, виїжджали до Америки з різних причин і з різними ціллями. Одні з них поринули цілковито в матеріяльне життя Америки, зодовольняються її багатством і відходять від громадської праці. Інші, перевтомлені труднощами і еміґраційною мандрівкою відокремлюють себе від суспільного гамору і переходять у затишне життя. Однак, є ще великий відсоток таких, що беруть на себе громадський тягар праці, проповідують правду про Україну, здобувають приятелів серед сусідів американців і спільно з ними стремлять до того, щоб разназавжди викорінити з позему цієї землі будь-яке насильство і терор над людиною.

Першу частину програми закінчено виступом солістів Галини Гнап-Хомут і Володимири Гнапа. Вони проспівали гарно і дещо в модерновому стилі пісні: В.Івасюка "Водограй"; "Човен хитається" Р.Купчинського; "Троянди" А.Горчинського і "Казку" Н.Ковальчука.

Під час смачного обіду, який приготувала українська католицька парафія, промовляли представники українських організацій і гості-американці.

Від "Провидіння" вітав громаду голова Відділу Володимир Величко. Володимира Смик передала привіт від Пласту. Голова СУМ-А Стефан Мельник розповів про вклад сумівської молоді в українське громадське життя у Ютиці. Христина Рабарська говорила в англійській мові від молодої генерації українців, які включаються у суспільну працю.

Представник ООЧСУ інж. Ярослав Яцковський закликав ютицьку громаду, щоб вона "далі додержувалася ідеалів української визвольної боротьби", а представник ОДВУ Омелян Томич побажав, щоб в українській громаді "існувала співпраця всіх політичних угруповань, бо це приспішить день нашого визволення". Галя Ґнап-Хомут, учителька американських шкіл і українського парафіяльного садочку, розказала по-англійському про ціль українського шкільництва на поселеннях, важливість вивчання української історії-культури, а головно мови, яка забезпечує збереження нашої національної ідентичности на поселенні.

Головну промову по-українському виголосила проф. Ярослава Томич, культурно-освітній референт Відділу УККА. Вона звернула увагу присутніх на минулі труднощі управи Відділу в суспільній праці. Однак, через невтомну і подивугідну працю деяких одиниць, УККА придбав собі в Ютиці загальне признання "всеукраїнського громадського комітету", на цьому шляху він "думає стояти в майбутньому, бо цього вимагають еміграційні обставини".

Посадник міста Стефан Павлінга подякував українській громаді за підтримку його кандидатури в міських виборах. Шервут Болерт, провідник ютицького повіту, і Джім Дановен, стейтовий сенатор, признали, що з "усіх етнічних груп, українці є найкраще зорганізовані в Ютиці, а УККА є однією із дуже активних організацій". Гілберт Сміт, головний редактор "Ютика Обсервер" був зворушений виставкою української преси і видань українською і англійською мовами, яку влаштували відділи ООЧСУ і СУМ-А. Він заявив: "Буду допомагати українській громаді, щоб частіше появлялися правильні про вас дописи". Д-р Павло Швайцер, президент Проктор-Менсон Вілліям Інституту, був захоплений виставкою різьби і кераміки, яку приготовив ютицький відділ СУА. "Від довшого часу зацікавлює мене боротьба українського народу за самовизначення.— сказав він,— а головно те, що український нарід не затратив національної ідентичности, не зважаючи на довгі роки поневолення".

Доналд Мічелл, конґресмен 31-го федерального виборчового району, в своєму привіті високо оцінив духовно-культурні і економічні надбання українців в Америці. Монсеніор Чарлс Суваль одержав найбільше оплесків признання від присутніх гостей за його щирі вислови подиву українській еміграції і ютицькій громаді, яка "пильно зберігає свої рідні традиції і глибоку християнську мораль".

У другій частині вокальної програми виступив гурток старших пластунок "Соловейки" в складі: Леся Беферська, Агнета Герець, Христя Карпяк, Катруся Ликтей, і Христя Ликтей. Вони проспівали "Як давно" Г.Китастого; "Туга" А.Гнатишина; "Моя Україно" М.Костецького.

В супроводі молодечного співу рецитаторка Володимира Смик прочитала вірш "Не забудь". Багато радости і життя внесли на сцену юначки СУМ-А і Пласту, які під керуванням Христини Рабарської протанцювали два народні танці. До танцювальної групи належать: Михася Монтана, Анна Непоранна, Христина Рабій, Наталка Смик, Надя Фалинська, Наталка Фалинська, Тереса Худик, Дебора Швед, Таня Ярмак. Словом о.пароха Богдана Смика і спільною молитвою закінчено цей приємний вечір.

До успіху вечора багато спричинилися члени управи інж. Ярослав Яцковський, Зеновій Боднарчук і організатор публіцистики містоголова відділу УККА Марко Фалінський.

Після закінчення бенкету люди ще довго не розходилися, обмінюючись враженнями.

Богдан Рабій

ДЕРЖАВНА ПРОКУРАТУРА В ПЕКІНІ опублікувала останню частину акту обвинувачення „ґенгу чотирьох" та шістьох інших колишніх лідерів, яким закинено спробу державного перевороту, намагання вбити Мао Дзедуна, переслідування різних китайських комуністичних діячів та тортури політичних в'язнів. Серед тих обвинувачень немає нічого нового, бо вже перед тим саме так вони були зформульовані, а крім цього немає нових даних та фактичних інформацій. Найбільше неясною ще й далі є справа колишнього найближчого співробітника і конституційного наслідника Мао маршала Лін Біяо, який загинув у летунській катастрофі в часі втечі літаком до Москви. Тікав він після виявлення його пляну перевороту й убивства Мао.

Обірвана дзвінка струна

Св. п. Дарія Снігурович

Серед творів славетного індійського поета Рабіндраната Тагора є вірш, що зветься „Тополя". Якась така струнчіла серед спаленого індійського степу, і довколишнім оселям вона була як маяк. Вони казали: „Йди туди на тополю!", або „Там, за тополею" чи „По той бік тополі" — й усі знали, де це і куди. Потім налетів тайфун, зламав тополю — і степ став ще сумнішим, ніж був, пустий, аж страхітливий. Але тополя живе й досі в душах людей тієї околиці, вони і далі кажуть, показуючи рукою: „Онтуди, на тополю йди!", або „За тополею воно, не знаєш?"...

Поезія Р. Тагора пригадалася, коли 23-го вересня цього року минуло (Господи, як скоро!) два місяці, відколи у Вінніпеґу не стало Дарії, з Нижанківських, Снігурович. Два місяці! Ніби нічого не сталося, минув час своїм ходом, ніби вона живе і далі по той бік Ред Ривер, але український Вінніпеґ чує, що на цвинтарі Всіх Святих не гріб, а прірва, глибока прірва, — і люди, зокрема ті, що турбуються про стан української культури та різних її відтинків, кажуть: „Ну і хто її заступить, хто? Де візьмете такого естета й поета рідного народного балету? Хіба наклевується хтось на її місце?"

...Люди кажуть правду. Дарія Нижанківська-Снігурович була вийнятковим творцем. Її не цікавили грошові осяги чи рецензійні похвали. Дві справи лежали їй постійно на серці: як показати своїм і чужим, що український народний балет має в собі неперевершену красу; і друге: як переконати людей, що всякий московський, польський чи інший намул тільки шкодить українському рідному танкові, тій поезії, що в ньому, в якій, наче золота комаха в брилі бурштину, заворожені цілі століття найінтимніших естетичних почувань українського народу, як?

Такі думки не вивчаються. Дівчинка Дарія, яка народилася у родині українського актора Амброза Нижанківського, а у Львові ходила до шкіл і на перші лекції танців, — прийшла на світ уже з Божим даром відчувати красу, як відчувають струни настроєної арфи кожний повів вітру. З цим даром „з висот" пішла вона і в дальше життя. І те, що пишуть її біографи, вичислюючи школи та вчителів, було тільки дальшим ходом по визначеній їй дорозі. Навіть перші виступи в операх на сцені Великого Театру у Львові, що витримував чужу окупацію, доказали: таких, як вона, було мало, якщо її й вороже око оцінило. І шляхові Дарії Нижанківської, яка напередодні Другої світової війни веде вже першу свою — найважливіше ж власну! — студію українського мистецького танцю та народного балету, не створюють перешкод ні воєнні недостачі, ні труднощі виступати, ні непевність часу. Вона в найтяжчих умовинах німецької окупації Львова скрешує своєю індивідуальністю оригінальні постанови, як солістка Українського Оперного Театру та передовий актор-балетмайстер Театру Легких Форм, — а тоді з близькими й рідними подається у велику мандрівку, що скінчилася аж 1950 року постійним поселенням у Вінніпеґу. І подорозі знову, навіть на дошках таборових барачних сцен в Австрії, вона не може виносити ту красу, яка її чарує та якій вона служить, — загорділі старшини переможних окупаційних армій Европи вклоняються з пошаною українці, яка вміє з випадкових зустрічних та у випадкових умовинах створити справжні переливи краси українського народного танку, що гремлять для неї оплесками і для її народу та його культури здобувають високе признання.

У Вінніпеґу якраз два місяці тому нагло перестало битися серце Дарії, та її чоловік професор д-р Тарас Снігурович, їх рідні, приятелі та знайомі досьогодні не всилі освоїтись з думкою про втрату того великого естета й ентузіяста народного балету України. Ми всі ще легко можемо оживити спогади з праці Покійної. Створені нею справжні поетичні картини народного побуту, вояцької романтики чи дитячої казки в танковому вислові, виїзди Дарії до далекого Саскатуну, щоб і там поставити в усій красі балет „Ніч під Івана Купала" та передати свою відданість естетиці українського танцю в молоді руки. Врешті, її великий і єдиний своєю вартістю осяг: введення студій українського народного балету у постійні вишкільні програми Вінніпеґського Королівського Балету. Знову, як колись у „діпівському" Зальцбурзі, вклонилися чужинці перед знанням, мистецькою винахідливістю і особистим чаром нашої Дарії.

Бо коли пишемо про всі ці творчі осяги Покійної, як мистця-балетмайстра і вийняткового жреця вселюдської та типово-української краси, підкреслюємо її заслуги з патріотичного, громадського й культурного погляду. Але Дарія Нижанківська-Снігурович жила і творила ще і в іншому пляні. Ті, що знали її ближче, скажімо, ще зі Львова, і, тим більше ще з дитячих чи студійних років, але також і ті, що пізнали її вже духово струнку та високу, як тополя з поезії Рабіндраната Тагора, — всі вони знають, що Дарія ніколи не позувала, не накидала враження видатности та небуденности, а була для всіх, хто знав її, тепло-усміхненою, завжди ввічливою і щирою, в кожному відношенні — Людиною з великої літери. Більш того: коли згадуємо, що це вже два місяці, як вона зникла з колозору наших приятелів чи знайомих, відчуваємо до болю, що нескоро пізнаємо когось іншого з такою особистою культурою та природним чаром, як була Дарія. І це теж був великий дар Бога їй на дорогу життя, бо всі, хто служить будьякому мистецтву, йдуть у житті твердими, часом і тернистими шляхами.

Не доводиться в такому пляні ще і ще раз згадувати втрату, яку зазнали два місяці тому чоловік, дочки і рідні нашої Дарії. Ми втратили спільнотою багато, а як знайомі і приятелі — ще більше. А ці — втратили найбільше. „Тополя" Р. Тагора сягала своїм коріннням в найтаємніші і тому теж найболючіші глибини їх сердець.

Анатоль Курдидик

ВЕСЕЛКА

журнал для української дітвори.

КОЛЬОРОВІ ІЛЮСТРАЦІЇ

ВИХОДИТЬ КОЖНОГО МІСЯЦЯ У ВИДАВНИЦТВІ „СВОБОДА" ЗАХОДАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Річна передплата становить у ЗСА — 8.00 долярів, у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 5.00 долярів. Ціна окремого числа 75 центів. Ціна подвійного числа — 1.00 доляр.

Адреса:
"SVOBODA" — "VESELKA"
P. O. Box 346 • JERSEY CITY, N. J. 07303 • U. S. A.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Відбулися першенства настільного тенісу УСЦАК — 1980

Чергові змагання за першенство УСЦАК 1980 року відбулися в суботу, 1-го листопада ц.р., в Рочестері в спортовій залі Поліш Фалконс. Провід ланки УСЦАК рішився на влаштування цьогорічного турніру в Рочестері, сподіваючися, що в ньому візьмуть участь змагуни й змагунки з Канади та західньої Америки. На жаль ці сподівання не справдилися і тому ланковий УСЦАК заповів, що в майбутньому до цього турніру треба буде зголошуватися до заздалегідь усталеної дати.

В турнірі взяли участь чотири змагуни з УСВТ „Чорноморська Січ", чотири з УАСТ Рочестер і один з УСК-у Ню Йорк. Змагання пройшли в 3-ох різних групах, переможці яких здобули трофеї, що їх уфундував Український Народний Союз.

В групі чоловіків змагалося 8 змагунів, з яких три чолові місця і трофеї здобули: 1. Анатолій Макогон (УАСТ Рочестер); 2. Іван Ярема (УСВТ „Ч. Січ" Нюарк); 3. Юрій Храневич (УСВТ „Ч. Січ" Нюарк).

В групі сеньйорів учасники зайняли такі місця: 1. А. Макогон (УАСТ Рочестер); 2. Володимир Сворак (УСК Ню Йорк); 3. Юрій Храневич (УСВТ „Ч. Січ" Нюарк).

В подвійних грах перші три місця зайняли: 1. Іван Ярема — Володимир Лойко (УСВТ „Ч. Січ", Нюарк); 2. Анатолій Макогон — Микола Шевчин (УАСТ Рочестер); 3. Володимир Наконечний — Юрій Храневич (УСВТ „Ч. Січ" Нюарк).

Кінцевий показник здобутих точок:

1. УСВТ „Ч. Січ" Нюарк — 8.
2. УАСТ Рочестер — 8
3. У С К Ню Йорк — 2.

Ланковий УСЦАК закликає всі наші спортові осередки і осередки молодечих організацій до відновлення ланок настільного тенісу. Цей спорт є дуже поширений в усіх країнах світу, в цьому числі в Україні, і він може бути включений до Олімпійських програм. На звітовому турнірі був присутній голова УСЦАК — Роман Куціль.

(юх)

УСВТ „Ч. СІЧ" — ІНТЕР — СЕРБІЯ — 2:3

УСВТ „Ч. СІЧ" — РУМУНСЬКИЙ СК — 3:2

В двох чергових першенських змаганнях „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі „Ч. Січ" здобула дальших дві точки, завдяки яким задержала третє місце в показнику табелі гор (8 гор 10:6 точок, 19:11 відношення ґолів) після Ґої (12:4 точки) і П. А. Л. Пассейк (11:3 точки). В обидвох грах в складі нашої дружини бракувало „бомбардира" Ключика, який відбуває тритижневу суспенду. Додатково проти „Інтер-Сербів" не змогли взяти участи в грі Даньо Бакун (контужений) брати Д. і Р. Колеси, воротар і чоловий оборонець, та Р. Ганич (через родинне свято).

Не зважаючи на цей брак чолових змагунів, „Січовики" були рівнорядними партнерами гостей і мали можливість вийти переможцями, в гіршому випадку закінчити ремісом. Одначе заіснувало неочікувано найгірше — це дописав суддя, що не признав правильно здобутого Чарним ґоля з вільного стрілу; суддя відсвистав, помилково „офсайд"; в іншому випадку признав рішального ґоля для сербів, хоча м'яч не перейшов лінії воріт „Ч. Січі". До цього слабше своїх можливостей заграв юнак Орест Пенцак, який заступав Колесу. Ґолі для „Ч. Січі" здобули: В. Ціхоцький і М. Чарний. Склад в звітових змаганнях: О. Пенцак, Ю. Бакун, В. Ткач, П. Коваленко, М. Чарний, І. Колвис, А. Охрименко, В. Несторенко, Т. Данисюк, Ю. Юркевич, І. Чижович, В. Ціхоцький, М. Ціхоцький. Провідник і тренер В. Леонів.

В наступній зустрічі, що відбулася в неділю, 2-го листопада ц.р., з Румунським СК клюбом, наша дружина відчула черговий брак, цим разом, крім Ключика і Бакуна: І. Чужовича, В. Несторенка і Т. Денисюка, що з різних причин не з'явилися до гри. Завдяки добрій кондиції, завзятості „січовики" виборoли цю важливу перемогу навіть в свому слабшому складі. Вже до перерви „Ч. Січ" вела 2:0 з ґолів В. Ціхоцького і М. Чарного. Після перерви румуни накинули швидше темпо і з кількох своїх контратак на початку знизили вислід до 1:2, а відтак з карного стрілу вирівняли вислід 2:2. В кінцевій фазі зустрічі „січовики" перейняли ініціятиву, примушуючи гостей до панічної оборони. За удар і звалення на землю крилового Юркевича суддя признав карний стріл, з якого Чарний здобув переможного ґоля. В звітових змаганнях виступали: Д. Колес, Ю. Бакун, В. Ткач, П. Коваленко, М. Чарний, І. Колвис, А. Охрименко, Р. Колес, Ю. Юркевич, Р. Ганич, В. Ціхоцький, М. Ціхоцький.

УСВТ „Ч. СІЧ" (новаки) — „САВТ АМЕРІКА" (новаки) — 2:1

У суботу, 1-го листопада ц.р., наймолодші „січовики" здобули перемогу на виїзді в Патерсоні проти місцевого клюбу „Савт Америка" вислідом — 2:1. В дружині виступає ряд талановитих наших хлопців, яких солідно виховують на фізично сильних і здорових свідомих українських громадян Богдан Кравчук, Андрій Ґбур і Ярослав Шмотолоха, провідники й опікуни, та Петро Коваленко, тренер. В складі дружини виступають: А. Ролянд, М. Дацківський, Д. Шмотолоха, Я. Твардовський, Р. Кальба, М. Кравчук, О. Василак, П. Ярема, О. Ролянд, Б. Ґбур, С. Презимірський, Б. Полянський, Я. Павлик, Г. Сергіїв, П. Полянський, Б. Олесницький. Прикро при цьому згадувати, що ряд інших наших однолітків згаданих хлопців, що могли б перебувати і виховуватися разом в українській спортовій атмосфері, виступають в німецьких і інших чужих клюбах, до яких їх вписали з незрозумілих причин батьки. Цим ці наші батьки тільки прискорюють денаціоналізацію своїх дітей, які в майбутньому залишать і інші наші молодечі організації, якщо взагалі до них ще належать. Подібні випадки існують в багатьох інших містах ЗСА і Канаді і на них слід би звернути увагу громадським і спортовим діячам.

ВІДБУЛИСЯ ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УСЦАК-СХІД

У четвер, 6-го листопада ц. р., в приміщенні УСВТ „Ч. Січ" в Нюарку, відбулися чергові загальні збори делеґатури УСЦАК-Схід, в яких взяли участь уповноважені делеґати слідуючих спортових і молодечих організацій: УСК Ню Йорк; УСО „Тризуб" Філядельфія; КЛК Ню Йорк; СК СУМ „Крилаті" Йонкерс; УСВТ „Чорноморська Січ" Нюарк і СУМ (Крайова Управа). Збори відкрив і ними проводив голова Делеґатури М. Стебельський, секретарював Д. Бобеляк. Напочатку збори вшанували хвилиною мовчанки тих діячів УСЦАК, які померли в останніх двох ділових роках: св. п. Адріяна Лапичака і Ярослава Хоростіля. Далі згідно з програмою: вибрано номінаційну комісію в складі: Я. Козак, О. Твардовський і С. Качмарський. Точні і ділові звіти відчитали голова М. Стебельський; секретар — Д. Бобеляк; фінансовий секретар — О. Напора; ланкові: тенісу — Я. Рубель, плавання — д-р Р. Слиж; настільного тенісу в заступстві В. Лойка, Ю. Храневич, копаного м'яча — Р. Глушко та голова Контрольної комісії Ю. Храневич.

ДРУЖНЯ І ГАРМОНІЙНА СПІВПРАЦЯ

Усі без вийнятку звітодавці, подаючи факти з дійсно широкої діяльности Делеґатури, підкреслювали дружню і гармонійну співпрацю так Управи УСЦАК-Схід, як і з окремими спортовими осередками. Завдяки цьому в двох ділових роках Управи влаштовано 8-мі і 9-ті українські спортові ігрища молоді, в кожному з них взяло участь понад 300 спортовців і спортовок. Ігрища влаштувала і ними проводила Управа УСЦАК-Схід. Чисельними були тенісові турніри на кортах Союзівки, плавацькі змагання в басейні середньої школи Колюмбія в Мейплвуді, турніри настільного тенісу. Відбиванкові першості проводилися в рамках спортових ігрищ. Завдяки добрій фінансовій господарці, сальдо в день загальних Зборів виносило 1,461.00 долярів.

ПРОБЛЕМИ І ТРУДНОЩІ

Проблеми та найбільші труднощі виявилися у ділянці копаного м'яча. Ланковий Роман Глушко у своєму короткому звіті подав сумний факт, що в цьогорічних турнірах дуже змаліла участь дружин в усіх вікових групах. До цього заіснували неприємності в турнірі перших дружин. Як із звітових даних, так і дискусії над ними виходило, що проблеми і труднощі в цій ділянці спорту спричинені браком єдиного і твердого правильника УСЦАК. Ще перед 25-ма роками, коли засновано УСЦАК, був узгіднений і прийнятий правильник, згідно з яким, наші дружини могли включати до своїх складів двох змагунів неукраїнського походження. У цьому часі приїжджало багато українських футболістів з Европи і Південної Америки. Під сучасну пору, коли наші спортові осередки здані на власні сили, напливу готових змагунів немає, і тому майже усі наші дружини в ЗСА мають у своїх складах по декілька змагунів неукраїнського походження. Ці змагуни на протязі років виступають в усіх ліґових грах і у великій мірі спричинюються до успіхів наших дружин в американських ліґах копаного м'яча, де вони разом з нашими юнаками гідно репрезентують назву „Юкрейніенс". Виключування цих змагунів зі складів наших дружин на турнірах УСЦАК створює для ланкових неприємності. В подібних турнірах — польських, португальських, жидівських, німецьких і інших етнічних груп беруть участь дружини в нормальних складах, у яких вони виступають в ліґових грах. Чи ці національні клюби менші патріоти ніж ми? До цього існує у нас подвійна мірка. Наприклад, у Візантійському хорі співають нам чистокровні голляндці, і через це українська організована громада їх підтримує. Адже вони гідно і славно репрезентують нашу пісню.

Ясно і недвозначно заявив представник УСО „Тризуб" Я. Козак, що так довго, поки буде зобов'язувати теперішній, нежиттєвий правильник УСЦАК-Схід, дружини цього осередку не братимуть участі в майбутніх турнірах. Подібні причини подають провідники дружин, кожнорічно: СТ Україна", Торонто, СТ „Україна", Монтреаль, УАСТ „Леви", Філядельфія; УАСТ „Дніпро", Балтимор, й інші. Очевидно, цих проблем не мають наші молодечі організації, які не займаються цією ділянкою спорту. Скорше, чи пізніше цю справу будуть змушені спільно розв'язати проводи делеґатур і спортової централі.

НОВА УПРАВА УСЦАК-СХІД

Після уділення абсолюторії уступаючій Управі на внесок голови Номінаційної комісії Я. Козака вибрано на дворічну каденцію нову Управу в слідуючому складі: М. Стебельський — голова; Я. Козак — заступник; Д. Бобеляк — секретар; О. Напора — фінансовий секретар; О. Твардовський — пресовий референт; д-р Р. Слиж — ланковий плавання; Я. Рубель — тенісу; І. Чижович — ґольфа. Ланкові копаного м'яча, відбиванки і легкої атлетики будуть кооптовані пізніше. До контрольної комісії увійшли: С. Качмарський, Т. Щеснюк і В. Басняк. (от)

ПЕРША ДРУЖИНА УСО „ТРИЗУБ" ФІЛЯДЕЛЬФІЯ ЗАКІНЧИЛА ПЕРШУ ПОЛОВИНУ СЕЗОНУ

Дня 2-го листопада ц. р. перша дружина „Тризуба" закінчила свої календарні гри, першої половини сезону в „Мейджор Дивізії Юнайтед Саккер Ліґ оф Пенсильвенія". Здобувши три перемоги, один реміс і зазнавши 4-ох поразок, перша дружина „Тризуба" у своїй дивізії на усіх 10 клюбів, займає 5-те місце.

У складі дружини виступають: Е. Лоза, Д. Прончак, Д. Болес, В. Лущак, І. Хром'як, Р. Беднарський, П. Насер, Й. Каннер, Т. Козак, Д. Санторо, А. Римарчук, Р. Станько, П. Канбой і П. Маза. Крім першої дружини, в останніх своїх змаганнях чотири молодші дружини здобули такі висліди: „Тризуб" (Новаки) — Данубія (Новаки) 2:3; „Тризуб" (Учні) — Басалтон (Учні) 2:4; „Тризуб" (С. Учні) — Дж. Ґанґеріянс 2:0; „Тризуб" (М. Юнаки) — Мейфир (М. Юнаки) 3:1.

(як)

КИЇВСЬКІ ФУТБОЛІСТИ ВПЕВНЕНО ВЕДУТЬ У ВИЩІЙ ЛІЗІ СССР

Після перемоги 1:0 на виїзді в Донецьку з власником Кубка Совєтського Союзу, місцевим клюбом українських гірників, Київське „Динамо" зміцнило свою позицію лідера в показнику табелі ігор „Вищої Ліґи", маючи на своєму конті після 26-ї рунди — 40:12 точок, три точки більше від московського „Спартака". Українські гірники з Донецька, клюб „Шахтар" має одною менше відбуту гру і займають 6-те місце з відношенням точок — 28:22. „Чорноморець", Одеса, після перемоги з клюбом „Кубань" 3:0, має 26:26 точок, займає 8-ме місце. Львівські „Карпати" перемогли в 26-ій рунді у себе вдома „Нефчі" Баку вислідом — 2:0, мають досі на своєму конті 17:35 точок та займають грізне 18-те і останнє місце в табелі. Разом з „Карпатами „пасуть задніх" два московські клюби — „Динамо і „Льокомотив", що мають по одній точці більше ніж „Карпати". До закінчення сезону „Карпатам" залишилося ще відбути 8 змагань, і, якщо вони хочуть залишитися у „Вищій Лізі", вони мусять виграти кілька змагань, головно з клюбами, що займають передостанні місця.

У „Першій Лізі", з якої два переходять до „Вищої", на 24 клюби після 38-ї рунди перед ведуть два українські клюби „Дніпро", Дніпропетровськ, і „Таврія", Семферополь, із вислідом 50:26 точок. Дальші місця займають „Металіст", Харків, і „Памір", Душамбе.

ГАКІВКА

Гаківкова дружина „Сокіл", Київ, яка відбула досі п'ять змагань, з яких вона виграла три і зазнала дві поразки, маючи на своєму конті шість точок, — займає на всіх 12 клюбів 5-те місце. В показнику табелі веде „Спартак", Москва, і „Динамо", Рига, які мають відповідно — 10 і 9 точок.

У другій Лізі виступають два українські клюби — „Динамо", Харків, і „Машинобудівник", Київ. У своїх чергових змаганнях харків'яни зазнали поразки з „Торпедом", Тольятті, — 4:6, а київляни перемогли „Маяк", Куйбишев, вислідом 3:2.

ШАХИ

У місті Ташкенті розпочалися першенства першої шахової ліги Совєтського Союзу, в якій змагається 18 шахістів, серед яких 8 з України (ґросмайстри — О. Білявський, Й. Дорфман і О. Романишин зі Львова; В. Туркманов, К. Лернер, В. Айнгорн з Одеси; Г. Кузьмин з Ворошиловграда і І. Платонов з Києва). У першій рунді зустрічі — Білявський-Лернер, Романишин — Дорфман, Тукманов — Платонов, — закінчилися ремісовими вислідами. В другій — Лернер - Платонов — 1:0; Романишин — Тукманов — 0,5:0,5 і з таким же вислідом — Дорфман - Кузьмин. У 3-ій рунді Кузьмин переміг Тукманова, а Дорфман ремісував з Івановим.

Чотири найкращі шахісти авансують до „Вищої Ліґи" СССР.

/от/

О. Серафин — „Українець Року" Мічиґену та півд. Онтаріо

Товариство Українських Ґрадуантів, що об'єднує українців — абсольвентів університетів метрополій Детройту, Міч. та Віндзору, в південному Онтаріо, систематично виконує свої завдання, які лягли в основу та дії цього об'єднання 41 рік тому. Вони були продиктовані життєвими потребами української спільноти в діяспорі, а саме: а) заохочувати українську молодь до високошкільних студій; б) допомагати їй морально та фінансово із власного стипендійного фонду; в) змагати, щоб абсольвенти включалися у суспільно-громадське життя української спільноти; г) стежити за суспільною діяльністю українських абсольвентів і найбільш видатних відзначувати особливими відзначеннями.

Такі відзначення відбуваються надзвичайно врочисто на річних бенкетах українських абсольвентів. Відзначеному надається звання „Українець (-ка) Року". На протязі своєї 40-літньої діяльности товариство відзначило 25 видатних діячів української культури, мистецтва, науки, політичної активности, провідної суспільно-громадської праці, допомоги молоді та шкільництва й інших ділянок. Серед відзначених було чимало видатних постатей української спільноти, згадати б хоч деяких із них, а саме: посол Іван Яремко, д-р Маруся Бек, д-р Мирон Куропась, сенатор Павло Юзик, д-р Денис Квітковський, композитор Григорій Китастий, інж. Василь Колодчин, мгр Марія Квітковська, д-р Павло Джуль, д-р Іван Панчук. Передумова для відзначення: кожний кандидат мусить відповідати всім вимогам строгого жюрі.

У суботу, 25-го жовтня цього року, у залях Українського Культурного Центру у Воррені, Міч., відбувся черговий річний бенкет українських абсольвентів. Святочну програму бенкету відкрив майстер церемонії мгр Олександер Серафин, привітавши зібраних учасників. Вступну молитву провів о. Бернард Панчук з парафії НЗПДМ в Гемтремку.

Під час прийняття до зібраних промовляв теперішній голова товариства Андрій Вик. Згодом відчитано низку привітів, що їх надіслали: губернатор стейту Мічіґен Віллям Мілікен, суддя Найвищого Суду стейту Мічіґен Дж. Меннен Віллямс, сенатор Карл Левін, президент Вейнського університету Томс Боннер та Інтернаціональний Інститут. Д-р І. Стебельський вручив 10-ом студентам стипендії, що їх кожного року приділяє Т-во Українських Абсольвентів із власного стипендійного фонду.

Олександер Серафин

Особливо святковою точкою програми річного бенкету було відзначення „Українця Року". У склад жюрі, яке очолила пані Гелер Ґіль входили чотири колишні голови товариства. Пані Ґіль у довшому слові сказала, що жюрі з особливою увагою розглянуло кваліфікації кандидатів й одноголосно вирішило відзначити мгра Олександра Серафина „Українцем Року". Вона далі сказала, що постать мгра Олександра Серафина відома широким колам українського громадянства Детройту й Віндзору вже довгі роки його інтенсивної праці в різних ділянках суспільного життя. Мгр О. Серафин народився у 1930 році в Україні. Середню освіту здобув у Західній Німеччині, університетські студії завершив на Вейнському університеті в Детройті у 1960 році. З того часу проявляється динамічною активністю в суспільно-громадських, парафіяльних та професійних установах. Очолює цілу низку організацій, а в багатьох — член їхніх керівних органах. У Метрополітальному Відділі УККА — містоголова і організаційний референт, голова, а згодом заступник Товариства Українських Інженерів; голова кредитової спілки „Самопоміч", член Дирекції Патріяршого Фонду Т-ва „Св. Софія"; голова оселі „Діброва"; член Управи Т-ва Українських Ґрадуантів та низки професійних об'єднань. Він, дружина Зеня, дві їхні дочки та сини є членами 174-го Відділу Українського Народного Союзу. Він зокрема відзначився у придбанні фінансових засобів для Української Вищої Школи в Детройті, для якої його заходами вплинуло понад 100 тисяч долярів. Цей факт найбільше заважив на його відзначенні, бо він справді виявився ентузіястом українського шкільництва та виховання молоді.

У заключному слові нововибраний „Українець Року" мгр Олександер Серафин висловив подяку за увагу до його особи. Працюючи в українському суспільстві, він тільки виконує свій обов'язок супроти свого народу, ніколи не розраховує ні на признання, ні на подяки.

У дальшому ході програми цього урочистого та приємного вечора був виступ ансамблю „Луна" в складі: Віра Андрушків, Оксана Федорович, Надя Лаврин, Христина Липецька і Зеня Серафин, під акомпаньямент Марії Лісовської. Бенкет закінчено танцями під звуки професійної оркестри Сільвена Колтика.

Належить ще додати, що нововибраний „Українець Року" мгр Олександер Серафин — людина високих прикмет. Ввічливість і діловитість позначаються в його характері. Сердечно Ґратулюючи О. Серафинові хочеться висловити побажання, щоб це відзначення — справжнє відзначення громадянина, — не було завершенням його суспільно-громадської активности, а навпаки, додало охоту та наснагу до дальшої творчої праці, бо громада оцінює шляхетний труд для неї.

В.П.

Мілена Рудницька
Невидимі Стигмати
Книжка у твердій темно-бронзовій обгортці із золотими буквами. 552 сторінки із фотографічною документацією.
Ціна 15.00 долярів.
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

† ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПРОФ. ОСИП ЛАСАРКО, член УНС Відд. 320 Пресвятої Тройці в Балтімир, Мд., помер 27 червня 1980 р. на 74-му р. життя. Нар. 1906 р. в Буковині, Україна; членом УНС став 1951 р. Залишив у смутку три доньки: Марію, Катерину й Ірку, сина Романа та 9 внуків Похорон відбувся 1 липня 1980 р. на цвинтарі св. Михаїла в Балтімор, Мд.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Малко, секр.

МИРОСЛАВ КУЧМА, член УНС і довголітній рекордовий секретар Відд. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, помер 21 червня 1980 р. на 78-му р. життя. Нар. 1902 р. в Підгайцях, Зах. Україна; членом УНС став у 1950 р. Залишив у смутку сестри: Параскевію, Корнелію та Олену Елнів з родиною і ближчу родину в краю. Похорон відбувся 24 червня 1980 р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Брук, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
С. Чума, секр.

ЕЛЛІ А. ШЕФІЛД, членка УНС Відд. 290 С-ва Неп. Зач. Пресв. Діви Марії в Валтімор, померла 22 червня 1980 р. на 61-му році життя. Нар. 1918 р. в Балтімор, Мд.; членкою УНС стала у 1942 р. Залишила у смутку чоловіка Джека, брата Михайла, п'ять сестер: Марію, Анну, Мільдред, Гелену і Дору з родинами. Похорон відбувся 25 червня 1980 р. на цвинтарі Голі Крос в Балтімор, Мд.

Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Хома, секр.

ЙОСИФ ҐАВАНСЬКИЙ, член УНС Відд. 379 св. Юрія в Чікаґо, Ілл., помер 24 червня 1980 р. на 79-му році життя. Нар. 1901 р. в Україні; членом УНС став у 1951 р. Залишив у смутку сестру в Україні. Похорон відбувся 27 червня 1980 р. на цвинтарі св. Миколая в Чікаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Семків, секр.

МАРІЯ ШИНКАСЕВИЧ, членка УНС Відд. 228 св. Анни в Ст. Клер, померла 22 червня 1980 р. на 81-му р. життя. Нар. 1896 р. Галичині; членкою УНС стала у 1922 р. Залишила у смутку членів родини: Йосиф, Джерусел, Анна, Мічел, Мері. Похорон відбувся 26 червня 1980 р. на візантійському цвинтарі св. Марії в Сейнт Клер, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

МАРІОН ПІДЛУЖНИЙ, член УНС Відд. 171 ім. Лесі Українки в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 23 червня 1980 р. на 64-му р. життя. Нар. 1916 р. в МекКісс Ракс, Па.; членом УНС став 1934 р. Залишив у смутку дружину Гелен. Похорон відбувся 26-го червня 1980 р. на цвинтарі Говп, Веллсбурґ, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

МИХАЙЛО ТОМКО, член УНС Відд. 137 ім. Богдана Хмельницького, у Вест Істон, Па., помер 1 липня 1980 р. на 87-му р. життя. Нар. 1893 р. в Чехо-Словаччині; членом УНС став 1921 р. Залишив у смутку дружину Марію, сина Михайла мол., дочки: Марію, Марґарету і Єлисавету, двох братів і три сестри. Похорон відбувся 4 липня 1980 р. на цвинтарі укр. кат церкви св. Духа у Веґнерсвілл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Стефан Колодруб, секр.

ДМИТРО ВЛАДИМІР, член УНС Відд. 488 ім. Т. Чупринки у Фініксі, Арізона, помер 4 липня 1980 р. на 66-му р. життя. Нар. 1914 р. в Плавуча Велика, пов. Зборів; членом УНС став у 1950 р. Залишив у смутку Рідню в Україні. Похорон відбувся 8-го липня на цвинтарі Голі Крос, Фінікс, Арізона.

Вічна Йому Пам'ять!
Я. Бакович, секр.

ЛУКАШ ВИННИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 325 Т-ва Запорозька Січ в Брукліні, Н. Й., помер 21 серпня 1980 р. на 78-му р. життя. Нар. 1902 р. в Ступниця, Самбір; членом УНС став 1957 р. Залишив у смутку дружину Марію, дітей: Ярослава, Ольгу, Дарію і 6 внуків. Похорон відбувся 23 серпня 1980 р. в Гарлейвіл, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Вілліям Цюпа, секр.

ЗЕНОВІЯ ВЕНГРИНОВИЧ, членка УНС Відд. 455 в Ню Йорку, померла 22 серпня 1980 р. на 70-му р. життя. Нар. в Біличі Гор., Ст. Самбір; членкою УНС стала в 1949 р. Похорон відбувся 24 серпня 1980 р. в Керґонксоні, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
д-р Ол. Соколишин, секр.

КИРИЛО СУЗАНСЬКИЙ, член УНС Відд. 94 ім. Маркіяна Шашкевича в Гамтрамк, помер 4-го липня 1980 р. на 69-му р. життя. Нар. 1911 в Бортниках, район Жидачів, Україна; членом УНС став у 1976 р. Залишив у смутку сестру Катерину з родиною та дальшу родину в Україні і кузена Степана Білого з родиною в ЗСА. Похорон відбувся 7-го липня 1980 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Детройті.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

КАТЕРИНА БЖОЗОВСЬКА, членка УНС Відд. 149 в Лакавана, Н. Й., померла 4 липня 1980 р. на 67-му р. життя. Нар. 1913 р. в Вінґгемтон, Н. Й.; членкою УНС стала в 1941 р. Залишила у смутку сина Йосифа, дочки Варвару і Христину, 9 внуків і правнука, брата і дві сестри. Похорон відбувся 8 липня 1980 р. на цвинтарі Голі Крос в Лакавана, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

АНТІН МАКАРИЙ, член УНС Відд. 176 ім. Тараса Шевченка в Чікаґо, Ілл., помер 5 липня 1980 р. на 86-му р. життя. Нар. 1894 р. в Сяноку, Зах. Україна; членом УНС став у 1915 р. Залишив у смутку дочку Анелю з чоловіком, 3 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 8 липня 1980 р. на цвинтарі Фермонт, Денвер, Колорадо.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ЮЛІЯ КОСІКОВСЬКА, членка УНС Відд. 341 ім. Ю. Головінського у Віндзорі, Онт., померла 5 липня 1980 р. на 78-му р. життя. Нар. 1903 р. в с. Нестаничах, пов. Радехів, Зах. Україна; членкою УНС стала в 1943 р. Залишила у смутку дочку Марію, сина Петра і п'ять внуків. Похорон відбувся 8 липня 1980 р. на цвинтарі св. Альфонса у Віндзор, Онт.

Вічна Їй Пам'ять!
Ірина Літинська, секр.

АННА ПРИГАРСЬКА, членка УНС Відд. 20 Т-ва Згода в Гамтрамк, померла 6 липня 1980 р. на 89-му р. життя. Нар. 1891 р. в Україні. Залишила у смутку дочки Марію, Гелену й Ірену, 8 внуків і 3 правнуків. Похорон відбувся 9 липня 1980 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Детройті, Міч.

Вічна Їй Пам'ять!
Р. Куропась, секр.

ТЕКЛЯ ПОЧИНОК, членка УНС Відд. 98 св. Володимира в Шенандоа, Па., померла 6 липня 1980 р. Нар. 1908 р. в Україні; членкою УНС стала 1920 р. Залишила у смутку дочку Анну, 3 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся 9 липня 1980 р. на цвинтарі св. Михаїла в Шенадоа Гайтс, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Ольга Дудіш, секр.

КАТЕРИНА ПЕРОВИЧ, членка УНС Відд. 259 Б-ва Пречистої Діви Марії в Чікаґо, Ілл., померла 7-го липня 1980 р. на 81-му р. життя. Нар. 1898 р. в Україні; членкою УНС стала в 1933 р. Залишила у смутку сина Вілліяма, дочки: Марію і Джанет, 8 внуків і 11 правнуків. Похорон відбувся 10 липня 1980 р. на цвинтарі св. Миколая в Парк Рідж, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Юлія Гуґлик, секр.

ФРАНКО МЕДВІДЬ, член УНС Відд. 292 св. Івана Хрестителя в Детройті, Міч., помер 7 липня 1980 р. на 88-му р. життя. Нар. в Ролів, Дрогобич, Україна; членом УНС став у 1923 р. Залишив у смутку дружину Анну, сина Миколу і 4 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Голі Сепалчер у Савтфілд, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Стелла Федик, секр.

КАТЕРИНА КОЛІСНИК, членка УНС Відд. 94 ім. Маркіяна Шашкевича в Гамтрамк, померла 8 липня 1980 р. на 78-му р. життя. Нар. 1903 р. в Раківці, Підгайці. Залишила у смутку чоловіка Стефана і сина Ярослава з родиною. Похорон відбувся 11 липня 1980 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Детройті.

Вічна Їй Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

ОЛЬГА Н. НІРІ, членка УНС Відд. 25 Т-ва Свобода в Джерзі Сіті, померла 9 липня 1980 р. на 56-му р. життя. Нар. 1924 р. в Україні; членкою УНС стала в 1967 р. Залишила у смутку чоловіка Антала, дітей, брата і ближчу та дальшу родину. Похорон відбувся на українському цвинтарі в Перт Амбой, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа

ЗАЯВА

ГОЛОВИ УБСОЮЗУ ІВАНА ОЛЕКСИНА ПЕРЕД ГОЛОСУВАННЯМ ДЛЯ ВИБОРУ НОВИХ КЕРІВНИХ ОРГАНІВ УККА НА XIII КОНГРЕСІ, 12-го жовтня 1980 р.

Дивлячись з тривогою на деякі дії і рішення керівних органів УККА за минулий рік, де вживано різні незгідні зі статутом і демократичними засадами методи, щоб осягнути перемогу в одній чи другій справі, та розглянувши хід нарад 13-го Конгресу УККА, спосіб ведення цих нарад і зокрема проголошені пропозиції Номінаційної комісії, — Екзекутива Українського Братського Союзу, яка є повністю присутня на Конгресі, заявляє наступне:

1. УБСоюз керується у своїй діяльності, згідно зі статутом, засадами демократії, толеранції і пошани до поглядів інших і такі засади заступає і обороняє на терені УККА, який є організацією організацій, з членством різних поглядів і переконань, отже повинен керуватися в своїй діяльності подібними засадами.

Теперішній провід УККА своїми рішеннями в останньому році та рішеннями на цьому Конгресі не діє в інтересі добра і єдности нашої громади, бо нехтує постановами статуту і попередніми домовленнями та загальними засадами демократії і толеранції, спираючись натомість на механічну більшість.

3. Пропозиції Номінаційної комісії щодо нового проводу УККА зроблені незгідно зі статутом, із нехтуванням попередніх форм укладу Екзекутиви УККА і домовлень, тому їх не можна прийняти для голосування з формальних причин, і через те, що запропонований новий провід УККА буде і далі використовувати Централю для партійної боротьби і супремації, перемінюючи УККА в емігрантську організацію, із нехтуванням тут родженої американсько-української молоді та зі шкодою для проведення успішних акцій для допомоги нашому народові у його боротьбі за людські і національні права.

4. З уваги на все повище, керуючись добром своєї організації і добром української громади в Америці —

— провід УБС порішив залишити разом із своїми делегатами цей Конгрес перед голосуванням для вибору нового проводу, щоб не брати відповідальности за дальшу діяльність пропонованого проводу, застерігаючи за собою право поробити разом з іншими організаціями всі необхідні заходи для привернення законности в виборі проводу УККА та спрямування діяльности УККА на той шлях, який визначили йому його основники тому 40 років.

Іван Олексин — голова
д-р Роман Ричок — головний секретар
Едвард Попіль — фін. секретар
Степан Віхар — 1-ий заст. голови
Ярослав Пронько — 2-ий заст. голови
д-р Мирослав Чаповський — заст. гол. секретаря
Йосиф Харина — заст. фін. секретаря

Український Інститут...

(Закінчення зі стор. 1)

ції Українського Наукового Інституту в Гарварді й інші.

Осінній сезон в Інституті започаткував 72-ий Відділ Союзу Українок Америки, влаштовуючи вже 17-те з черги музичне матіне видатних молодих артистів з участю Аскольда Шегедина — фортепіяно, Лідії Гаврилюк — сопрано, й артистки Марти Зєлик.

У понеділок, 10-го листопада почалося відзначення Тижня Слов'янських Культур, у якому беруть участь також українці. До організаційного комітету належить Ірена Стецура, член УІА. В приміщеннях Інституту відбувається офіційне відкриття Тижня, малярська виставка з участю українських мистців і на закінчення — симпозіюм на тему: „Слов'янська етнічна спадщина в модерній Америці".

Голова програмової комісії Інституту інж. Андрій Пащук заповів серію музичних концертів українських композиторів (Бортнянський, Барвінський, Ревуцький, Нижанківський, Лисенко й інші), які організує баритон Метрополітальної Опери Андрій Добрянський. 30-го листопада ц.р. відбудеться концерт Томи Гринькова, піяніста; 4-го січня 1981-го року — концерт тріо: Гриньків, Галя Стрілець — скрипаль і Нестор Цибрівський — челіст. На березень 1981 року плянується концерт дуетів Андрія Добрянського і Романа Осадчука. В програмі — композиції Лисенка й уривки з опери „Тарас Бульба".

Під час літа майже щомісяця відбувалися засідання Ради директорів УІА. На першому пляні порядку нарад стояли фінансові справи Інституту, зокрема шукання можливостей придбання фондів на покриття щорічного дефіциту, коштів ремонту й презервації будинку, а також утримання дотеперішнього статусу звільнення від податків за реальності, який у зв'язку зі зміною законів міста Ню Йорку у цьому році стоїть під загрозою втрати.

Вже роками різні будівничі й підприємства, що займаються продажем нерухомого майна, „бомбардують" Раду директорів пропозиціями купна будинку Інституту. Цього року грошові оферти осягли висоту 5-ти мільйонів долярів. Коли досі усі директори УІА спротивлялися цим пропозиціям, сьогодні, на жаль, знаходяться вже деякі з них, які схвалюють продаж будинку, мотивуючи це різними аргументами, категорично заперечуючи їх особисту користь у такій трансакції. Згідно зі статутом Інституту, такий продаж може наступити тільки за згодою більшости управлених до повного голосу членів УІА на річних чи на надзвичайних зборах.

Досліджуючи настрої загалу Інституту, нам не довелось почути ані одного голосу, який би підтримував думку продажу, навпаки — кожний запитаний член був за тим, щоб за всяку ціну затримати будинок Інституту для грядучих поколінь, уважаючи його за українську культурну амбасаду.

На внесок віцепрезидента і голови організаційної комісії інж. Остапа Балабана, Рада Директорів Інституту одноголосно прийняла в члени таких осіб: д-ра Мирослава Драгана, Івана Мокрівського, Гарі Полчі, Андрія Добрянського, д-ра Романа Алескевича, д-ра Богдана Худьо, Любов Оленку Негрич, Оксану Рак і проф. Івана Самійленка.

На вістку про фінансові потреби УІА українська громада прихильно відгукнулась. І так економіст з Італії Олександер В. Сухенко переслав пожертву 1,000 долярів, а недавно д-р Мирослав Драган власними коштами (2,500 дол.) відновив пишно оздоблені чавунно-скляні подвійні входові двері Інституту, туалети й привів до порядку фронтову огорожу.

На грудень ц.р. заплановані загальні збори членів Українського Інституту Америки. Однією з точок порядку нарад буде перевибір чи вибір чотирьох директорів Інституту, яких трирічна каденція цього року кінчається. Серед них: Волтер Бакад, д-р Василь Вереш, д-р Мирон Зарицький і маестро Петро Андрусів.

ЖУРАВЛИНИМ...

(Продовження зі стор. 2)

шави. Коли в розмові з колишнім хористом „Журавлів", хотів я знайти подібність у організації цього хору з „Гомоном" в Англії, де члени хору теж з'їжджаються із різних сторін країни на пробу, то він заявив: „В Англії їдуть хористи по-людському; але як нашому братові доїхати на пробу в Польщі, коли всі потяги завжди битком набиті і то так, що навіть у туалеті їде десять осіб. Це часто просто подібне до боротьби на життя і смерть." І тут якраз зустрічаємо в цих наших людях ту прикладну і безмежну любов до рідної пісні і жертву самопосвяти для розвитку української культури на чужині. Бажання і горіння плекати рідну пісні членів хору „Журавлів", може послужити прикладом для учасників наших хорів у ЗСА чи Канаді, де з тієї самої місцевості, з передмістя чи навіть віддалі кількох бльоків, нашим меломанам лінько на пробу податись.

На платівці „Журавлів" — 12 пісень. Програму починає хор одною тільки стрічкою відомої стрілецької: „Видиш, брате мій" братів Лепких, в обрібці Кошиця, що її вони називають: „Журавлі" — це якби їхнє мотто. А дальше чуємо анонімну з XII ст. мабуть у гармонізації дириґента Полянського: „Щиголь тугу маєт", У цій пісні і в „Над Прутом", тенори звучать чомусь досить некорисно, якби співали фальсетом, без металічного тембру в голосі. Проте сама пісня цікава. Є дві речі на цій платівці, які роблять на слухача особливе враження, а це: Бортнянського „Херувимська ч. 7" і „Віночок лемківських пісень", в опрацюванні самого Полянського. Перша — полонить слухача релігійним настроєм, помітними крещендами і гарними басовими тонами, друга — підкорює мелодійністю пісень, розкішним розмаїттям ритму і безпосередністю виконання.

Зустрінемо тут ще і: „Де срібнолентий Сян пливе" перезваний, либонь із політичних мотивів на „Мій край, мій рай". Як то добре почути стару, призабуту чи занехаяну пісню М. Копка, до слів Гр. Щеглинського, що „наша Русь" таки ще живе! Дуже симпатичне враження залишила своїм сопрановим сольо у цій пісні, наша оперова співачка з опери в Лодзі, солістка, Марія Шуцька. Кінчиться перша сторінка платівки, згаданою уже Воробкевичевою „Над Прутом", у новій рамі, бо... з фортепіяновим, технічно вимогливим, достроєм, незаподаного авторства. Чи потрібний фортепіян цій пісні? Зовсім ні. Однак знаменита піяністка Анна Салій-Туз, яка акомпанює хорові і в інших піснях, так прекрасно і віртуозно вивела цей дострій, що з легким серцем можна на нього погодитись.

На другому боці платівки мусимо обов'язково подибати практику большевицького потойбічного світу: складення мистецького гарачу. Бо платівка наспівана в Польщі, то мусить бути і... польська пісня на ній. В культурному, західньому світі про такі речі ніхто і не думає, бо, наприклад, ані хор „Гомін" в Англії, ані хор Антоновича, цілий складається з голляндців, не має обов'язку, побіч українських співати англійські чи голляндські пісні. Та тут мова про схід, а там інший вітер віє...

На щастя, наш хор не міг попасти на кращий вибір, як на польську пісню, яка і текстово і мелодійно завдячує своє постання українській пісенній стихійності. Це твір найбільшого польського композитора С. Монюшка, до тексту Я. Чечота: „Козак", опертий на варіянті нашої пісні „Стоїть явір над водою". І хор співає її з переконанням і тугою. Є тут ще одна польська пісня в гармонізації В. Лехмана, що її хор теж виконує бездоганно. Це відома: „Дзісь до цебє". А зараз по ній іде вже згадана, ефектовна в'язанка лемківських пісень. Напрочуд патріотична „Вилетіли орли", чи як програмка подає „Марш гайдамацький" Стеценка, сл. Черкасенка і народна „Ой там за Дунаєм" в гармонізації Авдієвського, визначаються тим, що в цих піснях хор набуває свободи, розмаху і звучання, яких немає в інших піснях. Цими саме прикметами варто було наснажити кожну пісню програми. (І ще одне „байраки" і т. д. в „Марші" має бути „а", без підвижника, це ж мінорний хід). Кінчиться платівка відомою і безконкуренційною Ніщинського „Закувала". Виконати цю пісню тепер захватно майже неможливо, вона ж бо так обспівана, що треба виїмкового голосового складу хору і дириґента-феномена, щоб дійсно „взяти" музикального слухача. „Журавлі" співають цю пісню переконливо (поминаючи зовсім неповажно високе „г" в тенорі перед кінцевим акордом). А тенорове сольо Степана Білянського вийшло далеко музикальніше і голосово не тільки гарно, але навіть краще, як у соліста професійної Чоловічої хорової капелі з України, на іншій платівці.

Якщо б ми всі ці пісні прослухали без глибокої уваги, то біля однієї мусимо зупинитись і особливо зосередитись. Це пісня, що її підставу творить геніяльний текст В. Симоненка з музикою Пл. Майбороди (є ще і музика Пашкевича), в хоровій обрібці Ст. Стельмащука „Виростеш ти, сину". І хоч ані музика Пл. Майбороди, ані більш відома Пашкевича, не можуть дорівняти неповторному текстові Симоненка, то проте і ці їхні мелодії — сповнені щиросердечних почувань і душевної зворушливости. Оця пісня, це вершинне досягнення хору „Журавлі" і вона робить глибоке, навіть потрясаюче враження на слухача, коли її скупчено слухати. Справжнього бо зворушення не може зменшити навіть горляний тенор, соліста Г. Баєра, який, все таки, інтерпретаційно виконав останню стрічку гарно. Як же глибше, через магію співу западають у душу слова поета:

„Можна все на світі вибирати, сину
Вибрати не можна — тільки батьківщину"

(В. Симоненко)

Появилася нова збірка поезій Галі Мазуренко

Лондон, Велика Британія. — Цього року, з друкарні Української Видавничої Спілки у цьому місті, вийшла ілюстрована, 248-сторінкова, збірка поезій п.з. „Північ на вулиці" Галі Мазуренко. Книжка появилася власним накладом автора, як теж ілюстрації — її роботи.

Збірку цю поетка поділила на різні цикли під таким заголовками: „Чи?", „Помітки на полях", „Листи без відгуку", „Північ на вулиці" та „Портрети".

До в-ва „Свобода" надійшла й друга, 128-сторінкова, збірка звичайних та сюрреалістичних поезій п.з. „Скит поетів", що її попереджає замість передмови спогад-нарис Г. Мазуренко, що його вона називає — „Низочка спогадів про Українську Академію Мистецтва в Празі". Ця збірка видана також у Лондоні у 1971 році у цій же самій друкарні, що й остання; книжка видана власним накладом автора та ілюстрації роботи Г. Мазуренко.

До цього часу вийшли ще й інші книжки Г. Мазуренко: „Акварелі", „Стежка", „Вогні", „Снігоцвіти", „Пісні" (музика Весоловського), „Пороги", „Ключі" та „Зелена ящірка".

Вступайте в члени УНСоюзу!

В ІНДІЇ ЗНОВУ ПОШИРИЛИСЯ заворушення серед селян і сільськогосподарських робітників. Заворушення почалися у провінції Таміль Наду, в Південній Індії, й дуже швидко поширилися на чотири інші провінції. Почали їх заможні селяни демонстраціями за різні економічні вигоди. Уряд у дечому поступився, а тоді селяни почали висувати щораз нові вимоги. Після відмови уряду задоволити дальші вимоги почалися зудари з поліцією. Тоді уряд впровадив деякі обмеження, на що селяни відповіли дальшим загостренням своїх вимог. Дотепер є декілька вбитих і багато ранених. Заворушень ще не вдалося припинити.

ПОДЯКА

З волі Божої відійшов від нас у Вічність дня 11-го серпня 1980 р. наш найдорожчий Муж, Батько, Дідусь, Брат і Дядько

бл. п. інж.

АНАТОЛІЙ ГОНЧАРІВ

Цією дорогою висловлюємо сердечну подяку всечесному о. протоієреєві Ф. Іточину за його відвідування Покійного у шпиталі, уділення йому Найсвятіших Тайн та похоронні відправи у похоронному домі, у Церкві-Пам'ятнику Св. Андрія та на прицерковному українському цвинтарі в Савт Бавнд Бруку.

Так само сердечно дякуємо за участь у всіх похоронних відправах Всечесним оо.: протопресв. А. Селепині, протопресв. Ф. Шпаченкові, прот. В. Покотилові та о. П. Сагайдачному.

В. Мазурові з ОУН за допомогу при похоронних відправах та за прощальне надмогильне слово. Проф. С. Вожаківському за участь у похоронних відправах та за написання статті-некролога з портретом Небіжчика в газеті „Шлях Перемоги". В. Дорошенкові за допомогу в організації похоронних відправ. М. Добошеві та Я. Івахові від ООЧСУ, М. Шульзі та І. Довбачукові від Української Кредитівки, І. Філімончукові, — від церковного хору та землякам і приятелям: М. Дорошенкові, І. Лютому, М. Шумило, Г. Біровець за теплі слова-спогади про Покійного на поминальному обіді.

Щиро дякуємо Головній Управі ООЧСУ та її Відділові у Ню Бронсвіку, як рівнож Об'єднанню Українських Лісників і Деревників та Управі Союзу Українських Політичних В'язнів за вміщені повідомлення у „Свободі" про день смерти Покійного та про пляни похоронних відправ.

Окрему подяку складаємо достойним панам з відділу ООЧСУ, які опікувалися домовиною в останній дорозі Небіжчика, — бувшого дириґента церковного хору, — з церкви на місце Вічного Спочинку.

Безмежно вдячні всім рідним, приятелям і знайомим за вінки і квіти, за особисті, письмові і телефонічні вислови співчуття, участь у похоронних відправах та поминальному обіді. За влаштування обіду щиро дякуємо Сестрицтву і Братству Церкви-Пам'ятника Св. Андрія.

Складаємо найглибшу подяку всім тим, хто, на бажання Покійного і на заклик його дружини Катерини, склали посильні пожертви на Фонд Семінарії Св. Софії в ім'я Анатолія Гончарова:

по 200.00 дол. — М. і Л. Сімон з родиною,
по 100.00 дол. — протоієрей І. Гончарів,
по 50.00 дол. — К. Гончарів з сином, Я. і Л. Гончарів, В. і М. Чорний з родиною, О. і М. Шумило, В. і Г. Біровець, Марченко з родиною, хор Церкви-Пам'ятника Св. Андрія.
по 25.00 дол. — Р. і В. Глух, Г. і Г. Довбуш, М. Гончарів, О. Гончарів, К. Воуз, Укр. Кредитівка Св. Андрія.
по 20.00 дол. — П. Довбачук, І. Лютий з родиною, А. і Л. Харченко, Т. і О. Підлипинські, паніматка Т. Шпірук, В. Гречний.
по 10.00 дол. — В. Матіїв, М. Захарко, паніматка Новіцька, М. Хомут, В. Дорошенко з родиною, В. Хомут, Н. Галіон з чоловіком, В. Шепель, В. Свічкар з родиною, В. Мазур, М. і О. Бистрицькі, В. і М. Квікер, М. Дорошенко, С. Вожаківський з родиною, П. Мартіян з родиною, П. Ведмідь, М. Жилавська з родиною, А. Гесіф, О. Покотило.
по 7.00 дол. — Д. і Д. Вихристенко, Г. Шерей.
по 5.00 дол. — І. Філімончук, п. Гаврилюк, М. Сірман, О. Гнойова, В. Зоря, П. Коробейник, М. Луцик, В. Олійник, П. Старків, п. Шерома, В. Несенюк, п. Шульга, М. Могила, Д. Геча.

Громада церкви Св. Евдокії в Каліфорнії на поминальному обіді в 40-ий день склала на цю ціль — 140.00 долярів.

Кредитівка Св. Андрія, Бавнд Брук, — 50.00 дол. на Культурний Центр.

Нехай Всемилосердний Господь винагородить всіх Вас своїми ласками і щедротами.

Дружина — КАТЕРИНА,
син — Аркадій,
дочка — Людмила з родиною,
брати — прот. Іван Гончарів і Яків Гончарів з родиною

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п.

МАРІЇ ГЕРЦИК

І В ВІСІМНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ЇЇ МУЖА

бл. п.

ІВАНА ГЕРЦИКА

щирих українців, практикуючих християн —

В ЇХНЮ ПАМ'ЯТЬ НА БУДОВУ ЦЕРКВИ в ЛЮРДІ

переслали на руки о. Прийми:

ТЕОДОР ГОРБАЛЬ	$50.00
ІВАН МІСЮРАК	$50.00
ІЛЛЯ МІСЮРАК	$50.00

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п.

СТЕПАНА КРИЧУКА,

що помер 2-го листопада ц. р. в Рочестері, Н. Й., мій бувший добрий співробітник, секретар в Управі ОДВУ, любив Україну та свій народ.

Вшановуючи Його пам'ять, складаю 25.00 долярів на Фонд Українських Студій в Гарварді.

•

Шановній Дружині та усій Родині Покійного, передаю моє щиросердечне співчуття.

Василь КАЛІЦІНСЬКИЙ, ветеран ОбВУА

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 17-го листопада 1980 року, упокоївся в Бозі, ненадійно, наш Найдорожчий ТАТО, ДІДО, БРАТ і ШВАҐЕР

бл. п.

МИРОСЛАВ КОГУТ

уроджений 7-го березня 1923 року в Угринові Середньому, Україна.

ПАРАСТАС в середу, 19-го листопада, о год. 7:30 веч.

ПАНАХИДА в четвер, 20-го листопада, о год. 7:45 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в п'ятницю, 21-го листопада 1980 р., о год. 11:30 ранку до української католицької церкви св. Юра в Ню Йорку, а опісля на кладовище св. Реймонда, у Бронксі, Н. Й.

В глибокому смутку:

В глибокому смутку:

дочка — ТЕРЕСА з чоловіком ЕДВАРДОМ і внуком ЕДВАРДОМ КАЙДЕЛ з родиною
син — БОГДАН
брат — РОМАН в Австралії
сестра — ОЛЯ МАШТАЛІР з родиною в Україні
сестра — ОКСАНА з чоловіком ІВАНОМ БАШТА з родиною в Канаді
брат — КОНСТАНТИН з дружиною ДАРІЄЮ і родиною в Канаді
швагрова — ЕВГЕНІЯ з чоловіком ЙОСИФОМ КЕРЕЛЕЙЗА
шваґер — БОГДАН з дружиною СТЕФАНІЄЮ КРУШЕЛЬНИЦЬКІ і родина
Ближча і дальша Родина

В ТРЕТЮ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Голови ПУН бл. п.

ОЛЕГА ШТУЛЯ ЖДАНОВИЧА

буде відправлена

ПАНАХИДА

в неділю, 30-го листопада 1980 року, о год. 11:30 перед пол. в Церкві-Пам'ятнику в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Запрошуємо Членів і Українське Громадянство взяти участь.

ТЕРЕНОВЕ КЕРІВНИЦТВО ОУН в ЗСА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

моєї Найдорожчої і Незабутньої

ДРУЖИНИ

бл. п.

ІРЕНИ ДОБРОВОЛЬСЬКОЇ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в неділю, 30 листопада 1980 р., о год. 12-ій дня в церкві Христа Царя у Філядельфії, Па. при Каюга вул.

Про участь і спільні молитви в цей день за спокій душі Покійної просять ласкаво Родину, Приятелів, Друзів і Знайомих —

ЯРОСЛАВ — чоловік
ІВАННА КРИВОПУСК — мати

ТРАДИЦІЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" з ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

відбудуться **28-го лютого 1981 року** • Grand Ball Room — Roosevelt Hotel, Madison Avenue, at 45th Street, New York, N.Y. • *Гратимуть дві оркестри:* „Іскра" і Богдана Гірняка

Зголошення дебютанток до дня 30-го січня 1981 р. приймає п-ні ІВАННА ГАНКЕВИЧ, 95 Beverly Rd., Yonkers, N.Y. 10710. Tel.: (914) GR 6-9227

У 50-ту річницю...

(Закінчення зі с тор. 2)

дібралися „во свояси".

Врешті випущено на волю усіх 42-ох і ми мали відповідати за свої „злочини" з т. зв. вільної стопи. Наш процес відбувався у Дрогобичі з кількома перервами і тягнувся аж до січня 1932 року. Нас обвинувачували на підставі параграфів 285-87 і 305 — за приналежність до Пласту, що тоді рахувався нелегальною організацією. Двадцять підсудних засуджено на тримісячну в'язницю, а то: директора гімназії В. Кузьмовича, інж. І. Озаркевича, О. Левицького, учительку В. Гавдяк, Марію Гузичак, Підгородецького, П. Веприка, І. Гаврилова, О. Ґайгеля, М. Кушніра, Т. Муйлу, М. Тураша, С. Зарицького, О. Веселого, М. Мотику, В. Біласа, М. Івасівку, М. Смолу, О. Валюха і М. Драгана. 14 підсудних дістали один місяць в'язниці: д-р Микола Терлецький, О. Кулинич, В. Веприк, Т. Веприк, Скоропад, Лещишин, М. Різняк, О. Гапшій, Вол. Білас, І. Захарій, О. Мельницький, І. Крисько, С. Білас і П. Драган. Оправдано М. Петрикевича та „уморено" слідство внаслідок передавнення Е. Гузичак і проф. М. Іваненкові. Оборона внесла апеляцію в імені всіх підсудних. Нас боронили такі українські адвокати: д-р Степан Витвицький, д-р Блажкевич, д-р Кузів, д-р Степан Баран і д-р Ільницький.

Приблизно в тому самому часі почалася хвиля масових арештів, що прокотилася по цілій Західній Україні. Багато друзів із нашої „42-ки" не раз ще потім попадали до польських судів та кріміналів, деякі дістали високі вироки за приналежність до ОУН. У грудні 1932-го року львівський наглий суд засудив на кару смерти, разом із сл. п. Дмитром Данилишином,мого доброго друга, сл. п. Василя Біласа, за напад на пошту в Городку. Обох їх страчено на в'язничому подвір'ї львівських Бриґідок. Іншого члена „42-ки", студента-правника Михайла Смолу, в слідстві так важко побили й морили у вогкому підвалі, що він занедужав на туберкульозу і в 1933 році помер. Похорон покійного в Дрогобичі перемінився у величаву маніфестацію, яка була не в смак місцевій поліції, яка стала розганяти учасників похорону, відбирати тернові вінки, бити людей. Дехто був арештований. Автор цих рядків майже кожного року попадав за грати. Ще до смерти М. Смоли мені пришили справу „Міхал Смола і товажише" — приналежність до Групи ОУН, що складалася з 12-ти хлопців. Потім я попав до Групи П. Драгана і був суджений з іншими друзями в Самборі, в 1934 році. Вправді, суд мене оправдав, але довелося просиділи до часу процесу, півроку в тюрмі. Мене боронив д-р Іван Рогуцький.

Так само попав я до дрогобицьких „Бриґідок" після вбивства Тадеуша Ґолуфка в Трускавці. Тоді арештували й тягали по різних комісаріятах багато наших хлопців, які до цього атентату ніякого відношення не мали. Якесь таке вже я мав „щастя", що коли щось сталося в Стрию чи навіть в Бібрці, поліція причіпалася до мене, і хоч потім, звичайно, мене звільняли, то „своїх" кілька місяців треба було відсидіти в тій чи іншій тюрмі та й „нахапати" від того чи іншого посіпаки, як убогий у торбу... І так воно тягнулося аж до нашого „визволення" у вересні 1939-го року. А тоді почалася інша „коломийка"! Та це вже тема іншого спомину.

ВИКОНУЄМО СКОРО І СОЛІДНО
РІЗНИХ МИСТЕЦЬКИХ ФОРМ

НАПИСИ

ДЛЯ КРАМНИЦЬ, БЮР, КОМЕРЦІЙНИХ АВТОМОБІЛІВ та ФАБРИК...
НА ПАПЕРІ, ДЕРЕВІ, ПЛЯСТИЦІ, МЕТАЛІ.

Тел.: (201) 371-6360

ROMAN SIGNS

СЛУХАЙТЕ
РІДНІ АКОРДИ

УКРАЇНСЬКУ РАДІОПЕРЕДАЧУ
З РАДІОСТАНЦІЇ WPOW — 1330 AM
З НЮ ЙОРКУ КОЖНОЇ НЕДІЛІ

о год. 5:30 по полудні

КОМУНІСТИ В ПОЛЬЩІ...

(Закінчення зі с тор. 2)

никнимість і підготову совєтської збройної інтервенції. З боку уряду заперечень тих чуток не було, навпаки множилися натяки, що саме так криза закінчиться, якщо робітники не поступляться.

У суботу, 8-го листопада, нагло на екранах польського телебачення показано концентрацію польських і совєтських військ у повній бойовій готовости. Офіційні коментатори подали, що це зовсім несподівані й перед тим не заповіджені спільні маневри. Населення Польщі й інших сателітних країн знає, що такі „спільні маневри" в такий час значать. Поголоски про недалеку невідхильну збройну інтервенцію Москви були на вустах у кожного. Вже подавано не дні, а години, коли командувач військ Варшавського пакту російський генерал Куліков дасть наказ маршу проти населення, а в першу чергу проти робітників. Комуністичні органи перейшли до офіційних погроз. Керівництво „Солідарности" реагувало спокійно, але твердо й непохитно: ми не хочемо валити владу, ми хочемо здійснення признаних нам прав і якщо їх не отримаємо — 12-го листопада виходимо на страйк.

Найвище загострення

Неділя 9-го листопада принесла найвище загострення й останній передвоєнний алярм: митні органи, прикордонні станиці, уряди безпеки стримали на границях Польщі в'їзд чужих репортерів, не зважаючи на їх легальні дійсні візи. Здержувано всіх без різниці. Коло 19 протягом короткого часу. А репортерам, що вже були у Варшаві почали державні органи видавати накази негайного виїзду з Польщі, найпізніше до 24-ох годин. В неділю увечері майже всі дістали такий наказ.

У понеділок заскочені репортери почали появлятися в бюрі віз міністерства закордонних справ. В усіх на вустах було: чому нас викидають? Урядники подавали всім різні викрути, включно з таким, що в Польщі для них немає м'яса. Одночасно з тим ті ж урядники намагалися забрати від них їхні пашпорти. Але ті до одного відмовилися від передачі пашпортів; тоді по одному брали їх до окремого приміщення, де уневажнювано їхні візи, а на те місце видавано дозволи на двадцятичотирьохгодинні побути з вимогою перед їхнім упливом покинути Польщу.

Історії з репортерами вийшли на місто. Людям стало ясно: це ж останнє потягнення перед воєнними операціями! Але населення було здетерміноване спокійно прийняти події: що буде, то буде. А керівництво профспілок: від своїх прав не відступимо!

Значить збройна інтервенція Москви!

Нагла вістка

І нагло в цей же самий понеділок, у пізніх пополудневих годинах блискавкою пронеслась по Варшаві вістка „Найвищий суд велів зареєструвати статут „Солідарности". Загального страйку не буде. Не буде також інтервенції „цюбариків" (так варшяни називають споконвіку російських солдатів).

Міліціонери почали розходитися домів, агенти Уряду безпеки безчинно сновигали по вулицях, вояки,які пересиділи кінець тижня в касарнях,у деяких випадках дістали дозвіл вийти на місто, а міжнародним репортерам повернено їхні візи.

А „спільні польсько-совєтські маневри"? Блеф! Звичайний шантаж, яким комуністи хотіли застрашити робітників і взагалі населення Польщі. „Ліпа", як кажуть у Варшаві. Маневрів не було, а тільки червоні стратеги „війни нервів" розпустили вістки про них, може страхом удасться зломити населення, а для переконування людей керівництво державного телебачення перепускало через екран кадри з давніших маневрів, а коментатори „лгали" (брехали по-польськи), що це відбуваються тепер. Спритніші глядачі приглянулися картинам у телебаченні й ствердили, що дерева на світлинах вкриті буйним листям, яке вже облетіло в Польщі, в околицях, де маневри мали відбуватися, а польські „стшельци" і совєтські „доблесні бойці" були зодягнені зовсім не у тих мундирах, які в теперішнии час уживані в часі маневрів.

Кінець війні нервів, яка принесла певну перемогу робітникам і соромну поразку комуністам.

Але не кінець боротьб робітників в Польщі і взагалі польського народу за свої права. Комуністи в СССР, в сусідніх сателітних країнах уже розпочали новий наступ. Починається третій етап, третій акт великої драми.

Помер Михайло Струмінський

Кембридж, Масс.(ФКУ). — У Варшаві 7-го липня цього року помер Михайло Струмінський в наслідок недуги пістряка. Відвідуючи в 1978 році свого сина д-ра Богдана Струмінського, наукового співробітника Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, св. п. М. Струмінський мав змогу пильно приглянутися до діяльности УНІГУ та до праці ФКУ. Він був гостем на IX З'їзді ФКУ. Мовчки прислухувався до нарад, познайомився з учасниками, вивчив та проаналізував пекучі проблеми кампанії ФКУ, робив оцінку важливости й наслідків створеного Українського Гарварду під кутом зору українця з-поза меж цієї країни, з позиції, так би мовити, діяспори.

Св.п. Михайло, життєвий шлях якого був повним напруги, небезпек та трудно щів, маршування серед різних обставин і поміж різних народів, ніколи нежалів зусиль та праці для добра свого народу. Він — автор зворушливого спогаду про його далекого вуйка, визначного мецената Володимира Юрковського, надрукованого в книжці, присвяченій тому фундаторові степендійного тавидавничого фондів для україністики у Гарварді.

„З того часу, коли я бачив Володимира Юрковського, пройшло вже пів століття. Они давно відійшли назавжди у вічність, інші ,продовж того часу таки добре підтоптались. Залишились тільки спомини і добрі діла, якщо хтось їх зробив для ближніх своїх. І саме таке добре діло зробив мій покійний вуйко Юрковський, заки зійшов з того світу, і тому ми, його рідні, гордимося ним." Так закінчив свій спогад св. п. Струминський.

Свої спостереження відносно діяльности та завдань українців в Америці М.Струмінський подав в теплому та щиро написаному нарисові „10 років України у Гарварді". З огляду на деякі політичні акценти (він мусів повертатись до Польщі), нарис підписав псевдонімом Сень Колодницький, але тепер вже ніщо не заважає подати до відома правдиве прізвище автора. Він вже поза засягом злочинних рук Москви.

В 30-сторінковому тексті св. п. Струмінський обговорює низку питань, пов'язаних з унікальним творчим рухом Фонду Катедр Українознавства. Його слова розумні, зрозумілі, захоплюючі. Ось кілька уривків:

„Чи марилось колись нашим видатним науковцям — скитальцям міжвоєнного періоду, що саме в Америці, в Гарвардському університеті, який втішається значущістю й авторитетом у цілому світі, що тут невеличка, але на прочуд енергійна група завзятців зуміє „виходити" місце для української незалежної науки?"

Це не примха амбітних одиниць, не бажання добути популярність серед своїх і чужих, але пієтет до України, сантимент до її минулого та почуття відповідальности за її майбутнє були наснагою для ініціяторів і творців катедр українознавства та Українського Наукового Інституту в Гарварді".

Розгорнувши перед читачем у своєму нарисі всі спроможності та потреби створеного жертвенністю членства ФКУ Українського Гарварду, описавши перебіг IX З'їзду ФКУ, М. Струмінський зворушливо закінчує:

"Не забуваймо, що наші земляки там, у Батьківщині, знають про наш науковий центр у Гарварді і саме сюди керують багато сподівань з вірою, що українська незалежна наука своїми впливами і контактами серед міжнародних вирішальних кругів зуміє відіграти велику політичну ролю, будучи сама аполітичною.

Тому всі до змагу за світлі досягнення української незалежної науки. Наша остаточна мета: через вільну науку у вільному світі до вільної науки у вільній Батьківщині

Може саме нашому поколінню, в тому також УНІГУ та іншим науковим установам, що діють поза межами Батьківщини, доля присудила бути носіями того, про що мріяли цілі покоління.

Незбагненні діла твої, Господи..."

ЗБОРИ ФУНДАЦІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕМКІВЩИНИ

Нью Йорк, Н.Й. — В суботу, 29-го листопада ц.р., о год. 2-ій по полудні тут у власній домівці при 136 2-га авеню відбудуться Звичайні Загальні збори Фундації Дослідження Лемківщини. У програмі: звітування Ради директорів, дискусія, вибір нової Ради і затвердження плянів на майбутнє.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки $3.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за приватні концерти, бизнесові оголошення, (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) 5.00
ОГОЛОШЕННЯ НА 8 ШПАЛЬТ, без огляду на їх зміст по 5.00 долярів за кожний інч.

•

Якщо до оголошення включається знімку — коштуватиме додатково:
Фоторепродукція на одну шпальту .... $ 6.75
Фоторепродукція на дві шпальти 8.50
Фоторепродукція на три шпальти 10.00

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 10-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ (недільне видання) Ukrainian Weekly

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки $ 5.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за приватні концерти, бизнесові оголошення, (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) 7.00

•

Оголошення на чергове, недільне видання приймається до ПОНЕДІЛКА, ТІЛЬКИ до 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довжують за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, ДОКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ.

Рівночасно з оголошенням, проситься надсилати НАЛЕЖНУ СУМУ.

ТЕЛЕФОНІЧНО ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ ЛИШЕ У НАГЛИХ ВИПАДКАХ.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tv . GR 3-3550, New York, 10003

НОВІ ПЛАТІВКИ: КОЛЯДИ, нові платівки Візантійського Хору, платівки Капелі Бандуристів, та всі інші різних музичних ансамблів = в АРЦІ.

● НА ПРОДАЖ ●

ПРОДАЄТЬСЯ ДЕШЕВО
КВІТЯРНЯ
з повним одержанням, у безпосередньому сусідстві з двома похоронними заведеннями при 7-ій вул. Схід в Ню Йорку. Зголошення на телефон:
(212) 228-5351
по 4-ій год. по пол.

A. E. SMAL & Co.
REAL ESTATE & INSURANCE
1733 Springfield Avenue
Maplewood, N.J. 07040
(201) 761-7500

Приймає всі роди забезпечення, зокрема: на особові і вантажні авта та мотоциклі; від вогню, від відповідальности і бонди; на життя і акцидентові поліси.

Продає і приймає на продаж нерухомості в Мейпелвулі, Ірвінгтоні та всіх доокoличних місцевостях.

HELP WANTED

Потрібно
ПРОДАВЦЯ
до м'ясної крамниці в Ню Йорку. Постійна праця.
•
ПОШУКУЄТЬСЯ ТАКОЖ
ДЖЕНІТОРА
Помешкання і платня.
Голоситись до:
KUROWYCKY
MEAT PRODUCT
124 First Avenue
New York, N.Y. 10009

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА. our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.-NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555
New Branch
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

sti
scope travel inc
Tel. (201) 371-4004 845 Sanford Avenue,
Newark, New Jersey 07106 Cable: Scopetrav Newark

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖЕЙ
пані МАРІЙКИ ГЕЛЬБІҐ

Тура ч.	від'їзд	маршрут	кошт	число днів
1	21 квітня	Київ/Львів (Великдень) /Варшава	$1,096.00	9
2	10 травня	Будапешт/Львів/Тернопіль/Київ-Канів	1,199.00	16
3	7 червня	Будапешт/Львів/Київ-Канів/ Будапешт	1,369.00	15
4	14 червня	Будапешт/Львів/Тернопіль/Київ (Канів)	1,422.00	16
5	20 червня	Кошиці (Пряшів)/Ужгород/Львів/Ялта/Запоріжжя/Харків/Полтава/Київ (Канів)/Копенгаґен (нічліг)	2,069.00	27
6	28 червня	Москва/Львів/Ялта/Київ-Канів/Ленінград (Петродворець)	1,729.00	18
7	5 липня	Варшава /Львів/Київ (Канів) /Рим	1,599.00	16
8	12 липня	Будапешт/Львів/Тернопіль/Київ (Канів)	1,422.00	16
9	19 липня	Будапешт/Львів/Тернопіль/Будапешт	1,369.00	15
10	26 липня	Прага/Ужгород/Львів/Тернопіль/Київ (Канів)	1,519.00	17
11	2 серпня	Будапешт/Львів/Тернопіль/Київ (Канів)	1,422.00	16
12	9 серпня	Будапешт/Львів/Київ (Канів) /Будапешт	1,369.00	15
13	16 серпня	Будапешт/Львів/Тернопіль/Київ (Канів)	1,422.00	16
14	19 вересня	Київ/Львів/Варшава	1,146.00	9
15	4 жовтня	Варшава/Львів/Тернопіль/Варшава	1,249.00	13

ДОДАТКОВІ ГРУПОВІ ВІД'ЇЗДИ НА 1981 Р.

17 січня	Puerto Vallarta (Mexiко) — пров. О. Гельбік	739.00	10
15 лютого	Disney World (Fl.) — пров. Таня Таланчук	339.00	5
	діти до 17 років	189.00	
20 березня	Lech (Austria) лещетарська тура — пров. М. Шарко	849.00	9
30 березня	Warm Mineral Spring (Fl.) — пров. Іванна Савицька	412.00	14

Робіть замовлення сьогодні .... телефонуйте або пишіть за докладними інформаціями/брошурами до:

SCOPE TRAVEL INC. 845 Sanford Ave.
Newark, N.J. 07106 (201) 371-4004

Name ------------
Address ------------

Tel. No. ------------
Please send additional information about Tour No. ----------dep.date --------

Як Вам вигідніше телефонуйте до представників нашої агенції:
РОЧЕСТЕР — Стефа Павлович 716 342-6892
ЧІКАҐО — Марія Ганкевич 312 486-2476
КАЛІФОРНІЯ — Оксана Стиранка 213 766—2773
АРІЗОНА — Христина Салук 602-996-4137
ФІЛЯДЕЛЬФІЯ — представник агенції буде обслуговувати клієнтів у приміщенні ОРІОН від 10:00 г. ранку до 2:00 г. по пол. в слідуючі дати: 31 січня, 14 і 28 лютого, 14 і 28 березня та 11 і 25 квітня 1981 р. при 4925 Old York Rd.

Save not, have not.

You cannot spend tomorrow what you have not saved today. So the wise save for tomorrow by joining the Payroll Savings Plan today. Because mighty U.S. Savings Bonds from little paycheck allotments grow. And a Bond every payday could keep your doctor-to-be away. At medical school. Or take you away. On vacation. So do put off for tomorrow what you can save today. Join the Payroll Savings Plan. For, remember, a rolling Bond gathers no moss. But it does gather interest. Which is why a Bond in time saves.

Take stock in America.

Paid by Ukrainian National Ass'n Inc. & "Svoboda" Ukrainian Daily

Нема то, як на СОЮЗІВЦІ
також і в ДЕНЬ ПОДЯКИ!

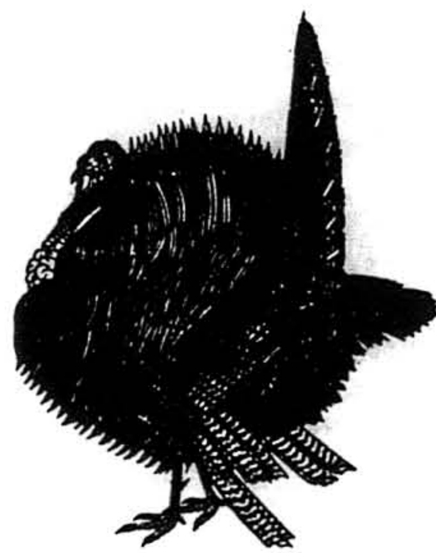
РОДИННИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ на СОЮЗІВЦІ

У „День Подяки", четвер, 27 листопада 1980 р., год. 1-ша по пол.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ, ТРАДИЦІЙНИЙ СВЯТОЧНИЙ ОБІД

На спеціяльне замовлення ЦІЛИЙ ІНДИК для родини.

Обіди тільки на замовлення

Дереворит Я. Гніздовського

Замовлення на ОБІД прошу слати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446 або телефоном (914) 626-5641